

Bijlage 2 Ingezonden brieven i.r.t coalitieakkoord

Sociale Leefomgeving

1. Augeo Foundation: Oproep steun voor kinderen die thuis geweld meemaken
2. Caring Doctors, De Groene Huisarts, PAN Nederland, Groen Zorg Alliantie: Voedseladvies Gemeenten 2026
3. EEN tegen EENZAAMHEID: Oproep om de lokale aanpak op eenzaamheid te versterken
4. Divosa, het Juridisch Loket, Sociaal Werk Nederland, de Nederlandse Vereniging van Rechtswinkels, Nederlandse Schuldhulprouwe (Geldfit), Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden, Vereniging Humanitas, Vereniging Schuldhulpmaatje Nederland, Leger des Heils en Stichting Alliantie Vrijwillige Schuldhulp: Oproep om te investeren in sociaaljuridische hulp
5. GGD: Oproep om gezondheid een centrale plek te geven in het coalitieakkoord
6. De heer Slingenberg: Vergeet mensen met een beperking niet!
7. Smartphonevrij Opgroeien Nederland: Oproep om de maatschappelijke norm te verschuiven (later smartphonegebruik, bewust omgaan met social media).
8. VeiligheidNL: Oproep om verkeersveiligheid en valpreventie op te nemen in het akkoord
9. 113 Zelfmoordpreventie: Oproep om suïcidepreventie op te nemen in het coalitieakkoord.

Fysieke Leefomgeving

10. Beraad Vliegheinder Moet Minder: Aandachtspunten met betrekking tot hinder van vliegverkeer
11. Eindhoven Airport: Brief over groeiwensen van de luchthaven
12. Federatie Ruimtelijke Kwaliteit: Oproep om lokale kwaliteitsadvisering m.b.t. fysieke leefomgeving te versterken en aandachtspuntenlijst voor gemeenten bij het borgen van omgevingskwaliteit
13. Fietzersbond: Oproep om fietsveiligheid te verbeteren
14. Gedeputeerde Stijn Smeulders: Oproep Samen maken we Brabant verkeersveilig
15. HomeFlex: Position Paper over Flexwonen
16. Knarrenhof Boxtel: Oproep tot het faciliteren van minimaal één Knarrenhof-project in elke kern
17. Minister van VRO: Oproep tot gezamenlijke aanpak woningmarktproblematiek met het belang van de woningzoekende voorop
18. Podium Boxtel: Verzoek om aan verkenning naar nieuwe locatie ook Het Rabobankpand mee te nemen
19. Regionale Samenwerking Wonen: Wensenlijst woningcorporaties

- 20. Seniorenvereniging Boxtel: Pleidooi voor een toegankelijke en veilige leefomgeving en langer zelfstandig thuis wonen
- 21. The lab of Thought: Oproep om meer ruimte te maken voor verhalen uit de gemeenschap over mobiliteit en de straat
- 22. Veilig Verkeer Nederland: 3 keuzes voor veiliger verkeer in uw gemeente

Programma Duurzaam

- 23. Energieregio Noordoost-Brabant: Overdrachtsdocument voor de nieuwe bestuursperiode
- 24. De heer Slof: Aandacht gevraagd voor wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen blootstelling aan bestrijdingsmiddelen en gezondheidsrisico's
- 25. Waterschap de Dommel: brief met onderwerpen op het gebied van water om op te nemen in het bestuursakkoord
- 26. De heer Van der Zee: oproep op een strategisch woningbouwbeleid met groen als onderlegger te ontwikkelen

Programma Economie, Cultuur en Sport

- 27. ANWB en Wandelnet: oproep om te investeren in lopen en wandelen in de gemeente
- 28. Huis 73: Oproep om te blijven investeren in een sterke bibliotheekvoorziening
- 29. MDL-fonds: oproep tot het plaatsen van meer openbare toiletten
- 30. Sportsector: Oproep om sport en bewegen een stevige plek te geven in het coalitieakkoord
- 31. Stichting ERM: Oproep om gemeentelijk erfgoed beter te behouden
- 32. Stichting Kennisalliantie Bedrijventerreinen Nederland: Oproep ontwikkeling bedrijventerrein en andere werklocaties
- 33. VNONCW en MKB Nederland: 11-puntenplan Voor vitale stads- en dorpscentra

Programma Bestuur en organisatie

- 34. Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Brabant: brief om aandacht te vragen voor het thema weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau
- 35. De heer Jonkers: oproep om een keus te maken tussen bestuurlijk samengaan of zelfstandig blijven zonder ambtelijke fusie
- 36. Open State Foundation: Oproep invoering lobbyregister
- 37. Tienskip: Jongeren en de lokale democratie
- 38. Voor Ons Nederland, Justice for Prosperity, Stichting Weerbare Democratie en Bits of Freedom: Oproep om te kiezen voor digitale autonomie

Driebergen-Rijsenburg, 9 april 2026

Aan: Raadsleden en Coalitieonderhandelaars

Betreft: Verzoek aan coalitieonderhandelaars ten behoeve van kinderen die thuis geweld meemaken

Van: Augeo Foundation (NGO, landelijk expert ingrijpende jeugdervaringen en veerkracht)

Geachte coalitieonderhandelaars, portefeuillehouders,

Eind 2025 publiceerde de Kinderombudsman het rapport *“Niemand hielp mij”*. Daarin staat dat 8% van alle kinderen in Nederland opgroeit in een thuissituatie met structurele ruzie en geweld. Meer dan **80% van deze kinderen** zegt zich niet gehoord of gesteund te voelen door professionals in hun gemeente en vaak ook niet door hun sociale omgeving. De groep kinderen die thuis geweld meemaakt raakt in de loop van hun leven sterk oververtegenwoordigd in o.a. de jeugdzorg, (jeugd)ggz, speciaal onderwijs en (verslavings)zorg met tal van ontwikkelings-, gezondheid,- en welzijnsproblemen.

“Ik lag de hele nacht wakker van de ruzies thuis en was doodsbang. De volgende ochtend had niemand het erover, alsof ik niet besta. Op school viel ik bijna in slaap. De docent stuurde me eruit en zei: ‘Als jij geen aandacht voor mij kan opbrengen, dan ga je maar weg’. Die dag verloor ik alle vertrouwen in volwassenen. Ik voelde me niemands prioriteit.”

“Zo ben je als 8-jarige nog getuige van verwurging en ander excessief geweld en zo zit je in de klas. Niemand die iets wist en ik kon niet spreken. Ik hoop dat dit nu beter begeleid wordt.”

Dit kan anders. Juist nu—bij het vastleggen van richting en prioriteiten in een lokaal coalitieakkoord—heeft u de kans om een helder signaal af te geven over wie en wat in uw gemeente écht voorop staan: kinderen en de positieve impact die zij ervaren van goed lokaal beleid. U kunt dat doen door in uw akkoord niet louter over (jeugdzorg)processen en structuren te spreken, maar door uw commitment uit te spreken voor een kindgerichte benadering, waarbij uiteindelijk 100% van de kinderen die thuis geweld meemaken zich gezien, gehoord en gesteund gaan weten in uw gemeente—juist op hun school en in het welzijnswerk en de (lokale) hulpverlening. Dat is al succesvol gebeurt bijvoorbeeld in de gemeenten Heerlen, Tilburg en Maastricht.

Bezoekadres

Hoofdstraat 65-67
3971 KD Driebergen

Postadres

Postbus 592
3700 AN Zeist

Contact

0343-536040
info@augeo.nl

Voorstel zinsnede coalitieakkoord:

“Wij hebben de ambitie dat ieder kind dat na een ernstig geweldsincident thuis in beeld komt bij politie en/of Veilig Thuis, zich binnen 48 uur gezien, gehoord en gesteund weet op school en in de hulpverlening, onder regie van de gemeente.”

Augeo Foundation en de Jongerentaskforce (JTF) denken graag mee met u mee over uitvoering. In de bijlage vindt u een toelichting met nadere duiding en suggesties, in lijn met o.a. de VNG notitie rondom informele steun: [VNG notitie Handle with Care](#)

Met dank, met namens de ervaringsdeskundige jongeren van de Jongerentaskforce voor uw inzet om veilig en veerkrachtig opgroeien in uw gemeente mogelijk te maken.

Mariëlle Dekker | Augeo – Directeur Augeo Foundation
Namens Augeo Foundation en de Jongerentaskforce (JTF)

Bezoekadres

Hoofdstraat 65-67
3971 KD Driebergen

Postadres

Postbus 592
3700 AN Zeist

Contact

0343-536040
info@augeo.nl

TOELICHTING:

8% van alle kinderen in Nederland groeit op in een thuissituatie met structurele ruzie en geweld. Meer dan **80% van deze kinderen** zegt zich niet gehoord of gesteund te voelen. Vaak is gespecialiseerde hulp nodig om geweld te stoppen en trauma 's bij ouders en kinderen te behandelen. Deze zorg is complex te organiseren, langdurig en kostbaar. Wetenschappelijk onderzoek en ervaringskennis laten steeds opnieuw zien dat informele steun, **“gezien en gesteund worden in je directe omgeving”**, vaak doorslaggevend bijdraagt aan de veerkracht van kinderen die thuis geweld meemaken, ook wanneer voorgenoemde specialistische hulp er wel of juist (nog) niet is. De informele steun waar wij in deze brief over spreken vraagt geen grote extra budgetten, maar komt desondanks niet vanzelf: kinderen hebben het nodig dat hun gemeente duidelijke regie voert op de totstandkoming van steun na geweldsincidenten en dat gemeenten hiervoor een lokale sector-overstijgende samenwerking organiseren.

U kunt de hierboven voorgestelde ambitie richting regie op informele steun voor kinderen die geweld thuis meemaken, relatief eenvoudig vormgeven door:

1. **Expliciet als doel te stellen** dat kinderen die in uw gemeente thuis geweld meemaken zich gezien en gesteund weten (en vanuit deze doelstelling de komende jaren sturen op resultaten).
2. **Lokale teams en ketenpartners** (die de meerderheid van Veilig Thuis-meldingen overgedragen krijgen) expliciet de opdracht te geven om in iedere vanuit Veilig Thuis doorverwezen casus **met alle kinderen in het huishouden afzonderlijk** te spreken over hun beleving van veiligheid en hun steunbehoeften—zodat het kind en diens ingrijpende ervaringen niet meer verdwijnen in gesprekken die vooral met volwassenen plaatsvinden
3. **Samenwerking tussen Veilig Thuis en onderwijs** expliciet te organiseren rondom de doelstelling snelle informele steun na gesignaleerde geweldsincidenten. Dit kan bijvoorbeeld via de beproefde werkwijze **Handle with Care**: school krijgt na politie-inzet thuis die aan Veilig Thuis gemeld wordt, een minimaal signaal (naam + geboortedatum + codewoord 'Handle with Care'), zodat een leerkracht direct begrip en praktische steun kan geven (bijv. geen straf voor te laat/iets vergeten, gedragsondersteuning bij angst en overprikkeling, luisterend oor). In Nederland doen inmiddels **meer dan 700 scholen uit 35 gemeenten** mee aan Handle with Care. In **2025** zijn **bijna 1.500 signalen** naar scholen gestuurd om kinderen snel te steunen na geweld thuis. Uit evaluaties blijkt bovendien dat **ten minste 1/3** van deze kinderen op school nog geen zorgen waren over huiselijk geweld: **juist de “opvallend-onopvallende” kinderen** worden -ook na ernstige incidenten- gemakkelijk over het hoofd gezien.
4. Bespreek in uw gezamenlijke opdrachtgeverschap richting **gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis** expliciet het (aan)sturen op **betekenisvolle gespreksvoering met**

Bezoekadres

Hoofdstraat 65-67
3971 KD Driebergen

Postadres

Postbus 592
3700 AN Zeist

Contact

0343-536040
info@augeo.nl

kinderen. Inspecties constateerden naar aanleiding van het meisje in Vlaardingen dat het in Jeugdbescherming te vaak ontbeert aan betekenisvolle 1 op 1 gespreksvoering met kinderen waardoor onvoldoende zicht is op hun veiligheid. Huidige wettelijke vereisten, toezicht kaders, keurmerknormen en indicatoren richten zich echter grotendeels op procesmatige en formele aspecten in de eerste maanden van na een melding of een kinderbeschermingsmaatregel. Wij bevelen aan om deze noodzakelijke basis aan te vullen met een expliciete, gezamenlijke resultaatdoelstelling die recht doet aan wat kinderen zelf als essentieel benoemen: betekenisvolle, doorlopende gesprekken met kinderen, waarin zij zich gezien, gehoord en serieus genomen weten gedurende trajecten waarin Veilig Thuis en/of Jeugdbescherming betrokken zijn.

De kosten zijn nihil omdat de extra handelingen van de betrokken partijen bij de reguliere taken passen. In heel Zuid-Limburg, met 15 gemeenten, kost het bijvoorbeeld slechts tienduizend euro per jaar om Veilig Thuis de Handle with Care taak te laten uitvoeren. Voor leerplicht is de tijdsinvestering per Handle with Care signaal minder dan vijf minuten. Het vraagt van de gemeente wel een coördinerende inzet. Tijdens de opstartfase ligt die investering op 12 uur per week voor Handle with Care. Als het eenmaal loopt dan is dat nog 2-3 uur per week.

Deze benadering sluit aan bij de nationale benadering van uw partij en/of potentiële coalitiepartners. In december 2025 is de motie [Synhaeve c.s.](#) met steun van alle politieke partijen (m.u.v. BBB) aangenomen, waarin de regering wordt verzocht te inventariseren wat nodig is om steun op school (Handle with Care), direct na gesignaleerd huiselijk geweld, verder uit te rollen en te bezien of landelijke invoering mogelijk is.

Ook is door dezelfde partijen een motie aangenomen om aansturing op betekenisvolle gespreksvoering in de Jeugdbescherming te verbeteren.

Kinderen in uw gemeente kunnen echter nú al baat hebben bij duidelijk lokaal commitment. U kunt de intentie dat kinderen die thuis geweld meemaken zich gesteund gaan voelen in uw gemeenten vandaag al opnemen in uw coalitieakkoord. Augeo Foundation en de Jongerentaskforce (JTF) denken graag mee met u mee over formulering, uitvoerbaarheid, en samenwerkingsafspraken en willen voorbeelden met u delen uit andere gemeenten.

Bezoekadres

Hoofdstraat 65-67
3971 KD Driebergen

Postadres

Postbus 592
3700 AN Zeist

Contact

0343-536040
info@augeo.nl

GEZOND BEGINT OP HET BORD

11 april 2026

College van B&W

Gemeente

Onderwerp: Gezondheid, Duurzaamheid en Voeding

Betreft: Gezonde voedselomgeving als fundament voor een toekomstbestendige gemeente

Geachte leden van het college of formerende college,

Stelt u zich een gemeente voor waar kinderen op school dagelijks een gezonde lunch krijgen, sportkantines de standaard gezond en aantrekkelijk maken en inwoners in hun wijk vanzelf kiezen voor voeding die hen energie geeft in plaats van ziek maakt. Die gemeente bestaat nog niet overal, maar we weten gelukkig wél dat het kan. En ook hoe.

Namens een groeiende beweging van groene zorgprofessionals en hun achterban – Caring Doctors, De Groene Huisarts, PAN Nederland en de Groene Zorg Alliantie – vragen wij uw aandacht voor een krachtige kans: de voedselomgeving als fundament voor gezondheid.

De manier waarop voedsel nu beschikbaar en gepresenteerd wordt, stuurt onbedoeld richting ongezonde keuzes. Dat zien wij dagelijks terug in de spreekkamer. Tegelijk weten we dat een meer onbewerkte en overwegend plantaardige voedingsomgeving juist leidt tot minder welvaartsziekten zoals obesitas, diabetes type 2 en hart- en vaatziekten.

De maatschappelijke baten zijn groot: een gezonde en gelijkwaardige start voor kinderen, minder ziektelast, lagere zorgkosten en een gezondere, veerkrachtige samenleving (o.a. [RIVM, Volksgezondheid Toekomst Verkenningen](#) en [VWS, Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2025-2028](#)).

CONTACTGEGEVENS

Voor gemeenten ligt hier een concrete en haalbare kans. Veel kennis en praktische handvatten zijn al ontwikkeld, bijvoorbeeld via het Gezond Leven Netwerk en de Groene Zorg Alliantie. U hoeft dus niet vanaf nul te beginnen.

We doen u graag een aantal suggesties om mee aan de slag te gaan:

- **Maak gezond de norm in de publieke ruimte**

Zorg dat op scholen, sportlocaties en gemeentelijke voorzieningen gezonde en overwegend plantaardige keuzes vanzelfsprekend zijn.

- **Geef het goede voorbeeld via gemeentelijke keukens en catering**

Laat zien dat het anders kan door in kantines en catering van openbare instellingen te werken volgens het Planetary Health Diet: overwegend plantaardig, onbewerkt en aantrekkelijk gepresenteerd.

- **Stimuleer een gezonde voedselomgeving in wijken**

Geef ruimte aan lokale initiatieven zoals korte ketens, stadslandbouw en toegankelijke gezonde voeding, juist ook in kwetsbare wijken.

- **Investeer in gelijke kansen via voeding**

Ondersteun initiatieven zoals gezonde schoollunches en educatie, zodat elk kind een goede start krijgt.

- **Beperk of verbied (kinder) marketing**

Beperk of verbied zichtbaarheid en beschikbaarheid van ultra-bewerkte en ongezonde producten, met name rondom scholen en kwetsbare wijken.

Naast grote gezondheidswinst draagt een gezondere voedselomgeving ook bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen, het versterken van voedselzekerheid én een gezondere leefomgeving en aarde. De voedselomgeving is daarmee geen bijzaak, maar een van de krachtigste knoppen waar u als gemeente aan kunt draaien.

Wij hopen dat u deze kans meeneemt in de coalitieonderhandelingen en staan open om hierover verder mee te denken.

Met planeetaardige groet,

Caring Doctors

De Groene Huisarts

PAN Nederland (Physicians Association for Nutrition)

Groene Zorg Alliantie

CONTACTGEGEVENS

Gezondheid Begint op het Bord: Een Toekomstbestendige Gemeente

Waarom Investeren in Voeding?

Minder welvaartsziekten

Een gezonde voedselomgeving vermindert obesitas, diabetes type 2 en hart- en vaatziekten.

Lagere maatschappelijke kosten

Gezondere inwoners zorgen voor minder ziektelast en lagere zorgkosten voor de gemeente.

Gelijke kansen voor elk kind

Gezonde voeding op scholen zorgt voor een vitale en gelijkwaardige start.

Concrete Acties voor de Gemeente

80% plantaardig,
steeds meer biologisch
en dierwaardig

Maak gezond de norm

Implementeer het Planetary Health Diet in gemeentelijke kantines en publieke voorzieningen.

Stimuleer lokale initiatieven

Geef ruimte aan stadslandbouw en korte voedselketens, vooral in kwetsbare wijken.

Beperk ongezonde marketing

Verbied de promotie van ultrabewerkte producten rondom scholen en in de publieke ruimte.

Versterk de lokale aanpak op eenzaamheid

Eenzaamheid in jullie gemeente

Ongeveer de helft van de volwassenen in Nederland voelt zich eenzaam. Bijna één op de zeven mensen is sterk eenzaam; onder jongeren tot 25 jaar en 75-plussers zijn deze percentages nog hoger. Langdurige eenzaamheid leidt tot gezondheidsrisico's, minder meedoen in de samenleving en een gevoel van verminderd welzijn of geluk.

Waarom nú?

Nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug zijn, kiezen jullie niet alleen een bestuur, maar ook hoe jullie omgaan met eenzaamheid in de gemeente. Nieuwe coalitieafspraken zijn hét moment om een sterke, lokale aanpak tegen eenzaamheid vast te leggen.

Daarbij biedt ook het landelijke coalitieakkoord kansen. Het kabinet gaat namelijk een Gemeenschapsfonds oprichten om voorzieningen zoals buurthuizen, verenigingsgebouwen en dorpswinkels te realiseren en te behouden. Samen met overheid, samenleving en bedrijfsleven kunnen we succesvol werken aan voldoende en verschillende vormen, plekken en programma's voor ontmoeting.

Wat levert dit jullie op?

- Meer inwoners die zich gezien voelen en meedoen in de samenleving.
- Sterke buurten en netwerken, waar signalen eerder worden opgepakt.
- Een stevigere sociale basis met vitale buurthuizen, verenigingen en dorpsvoorzieningen, mogelijk gemaakt door publiek-privaat samenwerken.

Wat je als gemeente nú kunt doen

Eenzaamheid is een complex vraagstuk dat raakvlakken met verschillende domeinen heeft. Zowel qua oorzaak als gevolg. Maak daarom de 'aanpak tegen eenzaamheid' onderdeel van jullie coalitieakkoord. Reserveer structureel, meerjarig budget en capaciteit voor een langere inzet, die meer doet dan losse projecten. Omdat sterke buurten, ontmoetingen en netwerken net zo belangrijk zijn als infrastructuur.

Maak gebruik van bestaande kennis en bewezen aanpakken:

Kijk in de Etalage van Maatschappelijke Initiatieven [\[link\]](#). Van buurtdiners tot jongerenprogramma's – bewezen concepten die helpen om mensen daadwerkelijk minder alleen te laten zijn.

Gebruik de Toolkit voor bedrijven en organisaties [\[link\]](#). Deze bevat inspirerende praktijkvoorbeelden van bedrijven uit de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid en helpt om lokale werkgevers en andere private partijen te betrekken bij jullie aanpak.

Raadpleeg de databank van Movisie met meer dan 130 erkende sociale interventies [\[link\]](#). Zo kies je interventies waarvan de werking is onderbouwd en die passen bij jullie lokale situatie.

Stimuleer lokale maatschappelijke initiatieven en ondersteun een duurzame lokale aanpak. Een sterke aanpak vraagt om voortdurende inzet en samenwerking van organisaties, ondernemers en inwoners. Gezamenlijkheid werkt: publiek én privaat, met z'n allen, en juist op lokaal niveau. Een lokale coalitie helpt om dit duurzaam te organiseren. Zie ook: [\[Link\]](#)

Namens de deelnemers van de **Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid** wensen we jullie veel succes de komende periode. **Heb je vragen?** Neem contact op met het coördinatieteam van de coalitie via eenzaamheid@aef.nl.

Oproep coalitieakkoord: investeer in sociaaljuridische hulp

Voorkom persoonlijk leed en bespaar maatschappelijke kosten

Iedereen in Nederland moet kunnen rekenen op toegankelijke, onafhankelijke en goede sociaaljuridische hulp, ongeacht waar je woont of in welke situatie je zit. Tijdige en effectieve hulp voorkomt dat kleine vragen uitgroeien tot situaties die niet meer te overzien zijn. Dat voorkomt persoonlijk leed en bespaart maatschappelijke kosten door bijvoorbeeld huisuitzettingen, schulden of langdurige zorgtrajecten.

Daarom roepen wij op om deze punten op te nemen in het coalitieakkoord:

- 1. Garandeer hulp dichtbij en zonder drempels.** Zorg dat inwoners gemakkelijk sociaaljuridische hulp kunnen krijgen op een manier die bij hen past. Dit kan bijvoorbeeld op plekken in de buurt, telefonisch en online. Breng in kaart waar hulp ontbreekt, wat mensen nodig hebben en vul dit samen met het netwerk aan.
- 2. Versterk de ketensamenwerking.** Maak concrete afspraken met partners zoals het Juridisch Loket, sociaal raadslieden, rechtswinkels en vrijwillige hulpNetwerken over informatie-uitwisseling en warme doorverwijzing. Zodat het niet uitmaakt waar een inwoner aanklopt; iedereen moet naar passende hulp worden geleid.
- 3. Leer van de praktijk om beleid te verbeteren.** Sociaaljuridische professionals zien vaak als eerste waar lokale regelingen in de praktijk knellen. Verzamel deze signalen structureel en deel ze met bestuurders, beleidsmakers en de uitvoering. Zo kan de gemeente beleid en werkwijzen tijdig aanpassen vóórdat inwoners vastlopen.

Waarom dit nu noodzakelijk is

Laagdrempelige toegang tot sociaaljuridische hulp is essentieel voor de rechtsbescherming van inwoners. Nu maken ingewikkelde regels, onduidelijke informatie en een wirwar van organisaties de zoektocht naar hulp vaak tot een doolhof. Als lokale overheid heeft de gemeente de bijzondere verantwoordelijkheid en wettelijke zorgplicht om inwoners hierin te ondersteunen en te zorgen voor onafhankelijke hulp.

Veel problemen kunnen in de basis worden voorkomen met eenvoudige regelingen, heldere communicatie en persoonlijk contact. Tegelijkertijd zijn de vragen van inwoners vaak complex en meervoudig. Veel problemen waar mensen mee zitten, hebben een financiële, juridische én sociale kant, zoals bij schulden, echtscheidingen, huurconflicten of problemen met toeslagen. Juist die onderlinge samenhang maakt een sterke samenwerking tussen gemeenten en partners onmisbaar.

Investeren in (rechts)hulp voorkomt persoonlijk leed en bespaart maatschappelijke kosten.

Namens,

Divosa, het Juridisch Loket, Sociaal Werk Nederland, de Nederlandse Vereniging van Rechtswinkels, Nederlandse Schuldhulproute (Geldfit), Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden, Vereniging Humanitas, Vereniging Schuldhulpmaatje Nederland, Leger des Heils en Stichting Alliantie Vrijwillige Schuldhulp

Hart voor Brabant

AAN: <<FRACTIEVOORZITTER>>

t.a.v. <<PARTIJ>>

Kenmerk: DS/UIT/45597

Datum: 25 maart 2026

Behandeld door: T. Claassen

E-mail: directiesecretariaat@ggdhvb.nl

Onderwerp: Gezondheid in coalitieakkoord

Beste fractievoorzitter,

De komende periode worden in jouw gemeente belangrijke keuzes gemaakt over de koers voor de komende jaren. Graag vragen wij in dat verband jouw aandacht voor gezondheid.

Gezondheid raakt namelijk veel beleidsterreinen, niet alleen zorg en preventie, maar ook wonen, onderwijs, bestaanszekerheid, leefbaarheid en participatie. Juist daarom kun jij het verschil maken door gezondheid een duidelijke plek te geven in de keuzes die nu voorliggen. Wij wensen je veel succes en wijsheid.

Inzicht in gezondheid

Wist je dat in jouw gemeente:

- 21% van de zwangeren niet tijdig bij de verloskundige in beeld komt
- 49% van de inwoners niet voldoet aan de beweegrichtlijn
- 95% van de inwoners groen in de buurt belangrijk vindt
- 60% van de inwoners zorgen heeft of de juiste ondersteuning in de toekomst wel beschikbaar zal zijn.

Bron: Deze cijfers komen uit de gemeentelijke gezondheidsprofielen van de GGD. De GGD maakt deze profielen vanuit haar wettelijke taak, zodat gemeenten beschikken over actueel inzicht in gezondheid en relevante maatschappelijke ontwikkelingen binnen hun gemeente.

Als gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) werken wij namens de gemeente aan het beschermen, bevorderen en bewaken van de gezondheid van de inwoners van Brabant-Noord. Daarbij maken we gebruik van enkele inzichten uit het [Gemeenteprofiel volwassenen en ouderen Boxtel](#), zoals beschikbaar via de www.Brabantscan.nl

Gezondheid als prioriteit

Een gezonde toekomst begint bij positieve gezondheid en gelijke kansen voor iedereen. Daarbij zien wij twee belangrijke aangrijpingspunten:

1. Gezonde leefomgeving

Gezond leven en mentaal welbevinden beginnen bij een omgeving die dat mogelijk maakt. Schone lucht, voldoende groen en een inrichting die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, dragen bij aan gezondheid en welzijn. In zo'n omgeving worden gezonde keuzes vanzelfsprekender.

Juist in wijken waar gezondheidsproblemen zich opstapelen, kan de inrichting van de leefomgeving veel betekenen. Door hinder te verminderen, sociale verbinding te versterken en ruimte te bieden voor rust en ontmoeting ontstaat een omgeving waarin mensen gezonder en prettiger kunnen wonen, werken, leren, spelen en leven. Een gezonde leefomgeving biedt kinderen bovendien betere kansen om zich gezonder en veerkrachtiger te ontwikkelen, wat bijdraagt aan hun toekomst en volgende generaties.

Het [gemeenteprofiel Leefomgeving Boxtel](#) laat zien hoe inwoners hun leefomgeving ervaren. Door de omgeving vaker te benaderen vanuit het gezondheidsperspectief, kunnen we samen met jou, eenzaamheid tegengaan én zelfredzaamheid en de (mentale) gezondheid bevorderen. Maak samen met ons de gezonde leefomgeving een speerpunt in ruimtelijke plannen. Zo bouwen we aan gezonde, zorgzame, veilige en inclusieve wijken en buurten.

2. Kansrijk opgroeien

Kansrijk opgroeien betekent dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen. Juist vóór en tijdens de zwangerschap én in de eerste levensjaren wordt de basis gelegd voor gezondheid op latere leeftijd.

In Nederland heeft ongeveer 14% van de kinderen geen optimale start, bijvoorbeeld door vroeggeboorte of een te laag geboortegewicht. Door vroeg te investeren in (seksuele) gezondheid, gezond zwanger worden, een stabiele, stimulerende omgeving en ondersteuning van ouders, verkleinen vermijdbare gezondheidsverschillen en worden problemen op latere leeftijd voorkomen.

Investeren in een gezonde start loont ook maatschappelijk. Onderzoek laat zien dat elke euro die wordt geïnvesteerd in preventie en jeugdgezondheidszorg zich later ruimschoots terugverdient, bijvoorbeeld door minder zorgkosten, minder inzet van jeugdhulp en betere kansen voor kinderen op school en later op de arbeidsmarkt. De [Thematische schets kansrijke start Boxtel](#) geeft inzicht in hoe gezinnen er in deze eerste levensfase voor staan en waar kansen liggen om kinderen een gezonde start te geven.

Stel je eens voor...

...een gemeente waar iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en ouder worden. Waar de leefomgeving zo is ingericht dat gezonde keuzes de meest logische keuzes zijn. En waar gezondheid vanzelfsprekend bovenaan ieders agenda staat. Het helpt om gezondheid expliciet mee te nemen in de keuzes die de komende periode worden gemaakt, bijvoorbeeld door afspraken op te nemen die bijdragen aan de gezonde leefomgeving en kansrijk opgroeien van iedere jeugdige.

Samen verder

Via de brabantscan.nl vind je meer informatie over de gezondheid van inwoners in jouw gemeente. Daarmee kun je jouw afwegingen en standpunten verder onderbouwen. Wil je verder doorpraten over wat dit concreet betekent voor jouw gemeente? Dan gaan wij hierover graag met je in gesprek.

Ook nodigen wij je van harte uit voor de regionale raadsledenbijeenkomst Brabant-Noord op woensdag 15 april van 18.30-21.30 uur. Locatie: BHIC Den Bosch, de Citadel, Zuid Willemsvaart 2 in s'-Hertogenbosch.

Als de nieuwe raad en straks de coalitie van start gaat, staat de GGD klaar met betrouwbare kennis, kunde en energie, om samen met jou, de gemeente, partners en inwoners te werken aan de gezondheidsambities voor de inwoners van Boxtel.

Met vriendelijke groeten,
Thérèse Claassen

Directeur Publieke Gezondheid
GGD Hart voor Brabant

Van: M. Slingenberg
Verzonden: vrijdag 8 mei 2026 14:19
Onderwerp: Coalitieakkoorden: vergeet mensen met een beperking niet

U ontvangt niet vaak e-mail van slingenberg@gmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

In veel gemeenten worden de komende periode coalitieafspraken gemaakt. Daarbij gaat het over wonen, zorg, verkeer, parkeren, binnensteden, veiligheid, openbaar vervoer, digitalisering en gemeentelijke dienstverlening.

Juist daarom is dit hét moment om toegankelijkheid en gehandicaptenbeleid concreet vast te leggen.

Te vaak wordt toegankelijkheid pas achteraf besproken. Dan blijkt een heringerichte straat toch niet goed toegankelijk. Een autoluw gebied wordt moeilijk bereikbaar. Betaalautomaten zijn niet bruikbaar. Gehandicaptenparkeerplaatsen verdwijnen of liggen op onlogische plekken. Digitale procedures sluiten mensen uit. En houders van een gehandicaptenparkeerkaart krijgen opnieuw te maken met verschillende regels per gemeente.

Dat moet anders.

Toegankelijkheid is geen gunst en geen sluitpost. Het is een voorwaarde om mee te kunnen doen aan het gewone maatschappelijke leven. Gemeenten hebben bovendien een duidelijke verantwoordelijkheid op grond van het VN-verdrag Handicap en hun eigen taak voor een toegankelijke openbare ruimte en dienstverlening.

Wij roepen alle gemeenten daarom op om in hun coalitieakkoord concrete afspraken op te nemen over:

- toegankelijkheid van de openbare ruimte;
- voldoende en bruikbare gehandicaptenparkeerplaatsen;
- eenduidig beleid voor houders van een gehandicaptenparkeerkaart;
- toetsing van autoluwe gebieden en parkeerbeleid op gevolgen voor mensen met een beperking;
- toegankelijke gemeentelijke dienstverlening, ook digitaal;
- structureel overleg met ervaringsdeskundigen;
- jaarlijkse rapportage aan de gemeenteraad over voortgang.

Mensen met een beperking moeten niet achteraf hoeven uitleggen waarom beleid voor hen niet werkt. Gemeenten kunnen dat nu voorkomen door toegankelijkheid vanaf het begin mee te nemen.

Onze oproep aan alle nieuwe coalities: maak toegankelijkheid zichtbaar, concreet en controleerbaar in het coalitieakkoord.

Met vriendelijke groet,

Martin Slingenberg.

Geachte fracties,

Met de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug breekt een periode aan van nieuwe beleidskeuzes. Graag geven wij, het landelijke Ouderinitiatief Smartphonevrij Opgroeien, via deze brief een aantal belangrijke aandachtspunten mee aan de onderhandelende partijen.

Deze aandachtspunten hebben betrekking op het welzijn van de jeugd, smartphones en social media, het betrekken van het onderwijs én de verantwoordelijkheid van de gemeente in dit geheel.

De kindertijd is kort en kostbaar. Kinderen verdienen het om te leren, ontwikkelen en op te groeien vrij van de verslavend ontworpen algoritmes en leeftijdsongeschikte content. Ondertussen krijgen kinderen steeds jonger een smartphone en brengen Nederlandse jongeren gemiddeld 5,5 á 6 uur per dag door op de smartphone. Peilingen laten stevast zien: ouders willen het anders. Het ouderinitiatief Smartphonevrij Opgroeien is een groeiende beweging van meer dan 65.000 ouders in Nederland. Wij willen smartphones of sociale media niet verbieden, maar de norm eromheen wel verschuiven.

Tot voor kort kreeg vrijwel elk kind op de basisschool een smartphone. Toen kinderen tien jaar geleden voor het eerst smartphones kregen, was er geen onderzoek naar de impact ervan. Inmiddels is dat er wel, en de bevindingen zijn omvangrijk en zorgwekkend. Kinderen worden via de smartphone op jonge leeftijd blootgesteld aan prikkels die hun brein nog niet voldoende kan verwerken. Daarnaast hangt het smartphonegebruik en de vele uren die erop gespendeerd worden samen met een scala aan problemen. Van bijziendheid tot concentratie- en slaapproblemen, mentale gezondheidsklachten, eetstoornissen en het openen van de deur naar cyberpesten, grooming en grensoverschrijdend gedrag.

In ons [position paper](#) zetten we de belangrijkste cijfers over smartphone en socialemediagebruik door kinderen en jongeren op een rij, en stellen wij dat deze cijfers de basis moeten zijn van de maatschappelijke discussie. Ten koste waarvan gaat het als kinderen en jongeren zoveel tijd op een smartphone besteden? Wat normaliseren we, wanneer kinderen moeten liegen over hun leeftijd om toegang tot een platform te krijgen? In dit paper laten we zien dat de via smartphone toegankelijke digitale omgeving zowel onveilig als ongeschikt beschouwd kan worden voor kinderen. Dit alles vraagt om een dringende heroverweging van hoe we in de maatschappij nadenken over de leeftijd van het geven van een smartphone en toegang tot sociale media.

Wij hebben een Ouderpact ontwikkeld om te laten zien dat een groeiende groep ouders in Nederland kiest om te wachten met het geven van de smartphone aan hun kind, met de wens om uit te stellen tot 14 jaar of ouder. Landelijk is dit pact al voor bijna 70.000 kinderen van ruim 4.600 scholen ondertekend. Bekijk vooral even de [resultaten](#) in uw gemeente.

Wij vragen u, als formerende politieke partijen die aan de start staan van een nieuw beleid voor de komende vier jaar om het onderwerp welzijn van de jeugd, smartphones en social media niet te vergeten, en hier actief beleid op te maken. De landelijke overheid doet het al: in het [regeerakkoord](#) (p. 59) is opgenomen dat de smartphonerichtlijn voor scholen wordt aangescherpt. Ook wordt gewerkt aan een minimumleeftijd van 15 jaar voor sociale media.

Als gemeente kunt u beleid opnemen in de portefeuille veiligheid wanneer het gaat om radicalisering, jeugdcriminaliteit, en cyberpesten en kunt u inzetten op preventie. Ga het gesprek aan met onderwijsinstellingen in uw gemeente over hoe school beleid rondom smartphones kan maken en welke boodschap een school kan uitdragen naar ouders. Door te laten weten dat een smartphone niet noodzakelijk is om mee te komen in de eerste klassen van de middelbare school, wordt bij ouders de druk ontnomen om kinderen er ééntje te geven zodat ze niet buiten de boot vallen.

En kijk naar wat in andere gemeenten al wordt ondernomen. Recent nam de gemeenteraad van [Wageningen een motie](#) aan met als ambitie dat een kwart van de kinderen zonder smartphone kan opgroeien. Geen verbod van bovenaf, maar ondersteuning van scholen, ouders en maatschappelijke organisaties. Ook de gemeente Amsterdam heeft vorig jaar het [actieplan Online Leefwereld Jongeren](#) gelanceerd en steunt het initiatief Smartphonevrij Opgroeien. Deze voorbeelden laten zien dat gemeenten een faciliterende rol kunnen spelen.

Wij rekenen erop dat u onze hartenkreet meeneemt in uw nieuwe beleidsakkoord.

Smartphonevrij Opgroeien Nederland

www.smartphonevrijopgroeien.nl

Contact: info@smartphonevrijopgroeien.nl

From: BOX-Gemeente
Sent: Thu, 23 Apr 2026 09:49:02 +0000
To: BOX-Griffie
Subject: FW: Inbreng VeiligheidNL voor het coalitieakkoord in uw gemeente

Van: VeiligheidNL

Verzonden: donderdag 23 april 2026 11:38

Aan: BOX-Gemeente

Onderwerp: Inbreng VeiligheidNL voor het coalitieakkoord in uw gemeente

You don't often get email from veiligheidnl@vanoortenvanoort.nl. [Learn why this is important](#)

Geachte griffier,

Nu de gemeenteraadsverkiezingen zijn geweest, worden er, met het nieuwe coalitieakkoord, nieuwe prioriteiten gesteld.

Vanuit VeiligheidNL vragen we uw aandacht voor twee thema's die verdere versterking verdienen in het gemeentelijk beleid: verkeersveiligheid en valpreventie. Dit zijn twee beleidsthema's die grote impact hebben op inwoners en direct raken aan gezondheid, zelfredzaamheid, kwaliteit van leven en duurzame inzetbaarheid. Het voorkomen van letsel helpt bovendien om de druk op zorg en ondersteuning te beperken en zorg- en maatschappelijke kosten terug te dringen.

Daarom verzoeken wij u vriendelijk om deze thema's onder de aandacht te brengen van de partijen die deelnemen aan de coalitieonderhandelingen in uw gemeente.

Verkeersveiligheid: zet in op veilig gedrag

De urgentie van verkeersveiligheid neemt toe. Volgens het CBS was het aantal verkeersdoden in Nederland vorig jaar het hoogste sinds 2007 en ook het aantal fietsslachtoffers blijft stijgen. De ambitie van nul verkeersdoden in 2050 raakt daarmee verder uit beeld. Uit data van VeiligheidNL blijkt bovendien dat het aantal fietsslachtoffers met aanzienlijk letsel in tien jaar tijd met 23 procent is toegenomen. In 2025 belandden naar schatting 80.900 fietsers op de Spoedeisende Hulp, goed voor meer dan twee derde van alle verkeersslachtoffers. Uw gemeente heeft in de afgelopen bestuursperiode terecht aandacht besteed aan verkeersveiligheid, onder meer via infrastructurele maatregelen. Dat is een belangrijke basis. Veel verkeersongevallen hangen echter samen met menselijk gedrag, zoals afleiding, risicovolle keuzes en onveilige gewoonten. Daarom is het waardevol om de bestaande inzet in de komende bestuursperiode aan te vullen met maatregelen die veilig gedrag in het verkeer stimuleren. VeiligheidNL ondersteunt gemeenten hierbij met kennis en data over letsel, risicogroepen, ongevalspatronen en kansrijke interventies, zodat beleid gericht kan worden ingezet waar de winst het grootst is.

Vitale levensloop – veranker valpreventie in het preventiebeleid

Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen dat risico loopt op een valincident snel toe, met grote gevolgen voor gezondheid, zelfstandigheid en kwaliteit van leven. Ook voor gemeenten is dit een relevant vraagstuk, omdat valincidenten vaak leiden tot een grotere vraag naar zorg en ondersteuning. De [ketenaanpak valpreventie](#) is daarom niet voor niets onderdeel van de AZWA-afspraken. Met het oog op de nieuwe bestuursperiode is het belangrijk dat de ketenaanpak valpreventie een duidelijke plek houdt in beleid en uitvoering. Valpreventie is een concrete en kosteneffectieve manier om letsel te voorkomen, verlies van zelfstandigheid tegen te gaan en ouderen langer actief te laten deelnemen aan het dagelijks leven. Daarom is het van belang om valpreventie duurzaam te verankeren in het beleid voor vitaal ouder worden en de uitvoering financieel te blijven borgen.

Met gerichte aandacht voor letselpreventie kan uw gemeente bijdragen aan een veilige leefomgeving en aan het terugdringen van vermijdbaar letsel. VeiligheidNL denkt graag mee over een effectieve en onderbouwde aanpak.

Met vriendelijke groet,

Martijntje Bakker

Directeur/bestuurder VeiligheidNL

Coalitieakkoord gemeente

Wet integrale
suïcidepreventie:

Doen wat werkt in uw gemeente

113
• • •

Meer informatie
over lokale
suïcidepreventie?
113.nl/gemeenten

Maart 2026

113
• • •

Onderwerp: Geef de Wet integrale suïcidepreventie een plek in het coalitieakkoord

Geachte leden van de formerende partijen,

Van harte gefeliciteerd met de verkiezingsuitslag en de start van de coalitievorming. Graag vragen wij uw aandacht voor een volksgezondheidsvraagstuk dat een groot deel van uw inwoners treft, namelijk suïcide, pogingen daartoe én gedachten aan zelfdoding. Daarom bieden wij u een tekstvoorstel aan voor opname van suïcidepreventie in het coalitieakkoord.

Dagelijks verliezen we in Nederland gemiddeld 5 mensen door zelfdoding. De noodzaak van een structurele aanpak is voor iedereen duidelijk. Achter ieder cijfer schuilt persoonlijk en maatschappelijk leed. In uw gemeente worden dagelijks gezinnen, scholen, verenigingen en hulpverleners geraakt door de gevolgen van zelfdoding en poging tot zelfdoding. En worstelen inwoners zelf met suïcidale gedachten.

Samen kunnen we dit voorkomen. Juist in de fase van coalitievorming ligt er een belangrijke kans - en verantwoordelijkheid - om suïcidepreventie structureel, en ook bestuurlijk, te verankeren. Met de inwerkingtreding van de Wet integrale suïcidepreventie hebben gemeenten een regierol gekregen voor een integrale, domein overstijgende aanpak. Dit vraagt om expliciete opname in het coalitieakkoord, zodat inzet niet afhankelijk is van incidentele initiatieven, maar onderdeel wordt van duurzaam beleid.

Neem suïcidepreventie op in het coalitieakkoord

"Wij geven concreet invulling aan onze regierol in het kader van de Wet integrale suïcidepreventie en dragen zo bij aan het terugdringen van suïcide, suïcidepogingen en suïcidale gedachten in onze gemeente. Samen met partners in zorg, onderwijs, sociaal domein en veiligheid versterken wij vroegsignalering, deskundigheid en het bespreekbaar maken van suïcidaliteit. Zo zetten we in op een integrale, domeinoverstijgende aanpak van suïcidepreventie."

Wij hopen dat deze tekst u inspiratie biedt en dat suïcidepreventie onderdeel wordt van uw coalitieafspraken. Uiteraard zijn we graag bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Monique Kavelaars
Bestuurder 113 Zelfmoordpreventie

113 Zelfmoordpreventie
Paasheuvel 25
1105 BP Amsterdam

+31 (0)20 3113 883
info@113.nl
113.nl

De wet: drie pijlers voor suïcidepreventie

1. Landelijk

Ministeries maken beleid om suïcides en suïcidepogingen te voorkomen (met VWS voorop)

2. Gemeentelijk

Gemeenten maken beleid om suïcides en suïcidepogingen te voorkomen

Elke 4 jaar stelt de gemeente het regionaal gezondheidsbeleid op. Suïcidepreventie wordt daar onderdeel van. Gemeenten mogen dit beleid zelf vormgeven op basis van de [Landelijke gezondheidsnota 2025-2028 - Samen werken aan gezondheid](#).

Uit onderzoek blijkt dat van de mensen die overlijden door zelfdoding, 60% niet in beeld was van de zorg. In de wijk zijn ze wél in beeld en zijn er al tal van voorzieningen tegen bijvoorbeeld eenzaamheid of schuldenproblematiek. Dit zijn ook risicofactoren als het gaat om suïcide. Voor de gemeente ligt er dus een doorslaggevende rol als het gaat suïcidepreventie: door actief risicogroepen te benaderen, sleutelfiguren te trainen en publiekscampagnes in te zetten.

Met het ondersteuningsprogramma bieden VNG, GGD GHOR Nederland en 113 gemeenten een stevige basis bij de implementatie en uitvoering van de wet. Meer informatie vind je op 113.nl/gemeenten.

Als gemeente aan de slag met suïcidepreventiebeleid

€10 miljoen p/j
beschikbaar

3. Individueel

Een gratis en anonieme 24/7 beschikbare hulplijn wordt geborgd

Zelfdoding in Nederland

De actuele cijfers*

Gemiddeld

5

zelfdodingen
per dag

1.849 in 2024

Bron: CBS

Doodsoorzaak
nummer 1 onder

jongeren

van 10 tot 30 jaar

Iedere zelfdoding raakt gemiddeld

135

mensen (per jaar meer dan 250.000)

4 op de 10

zelfdodingen zijn
mannen tussen de
40 - 70 jaar

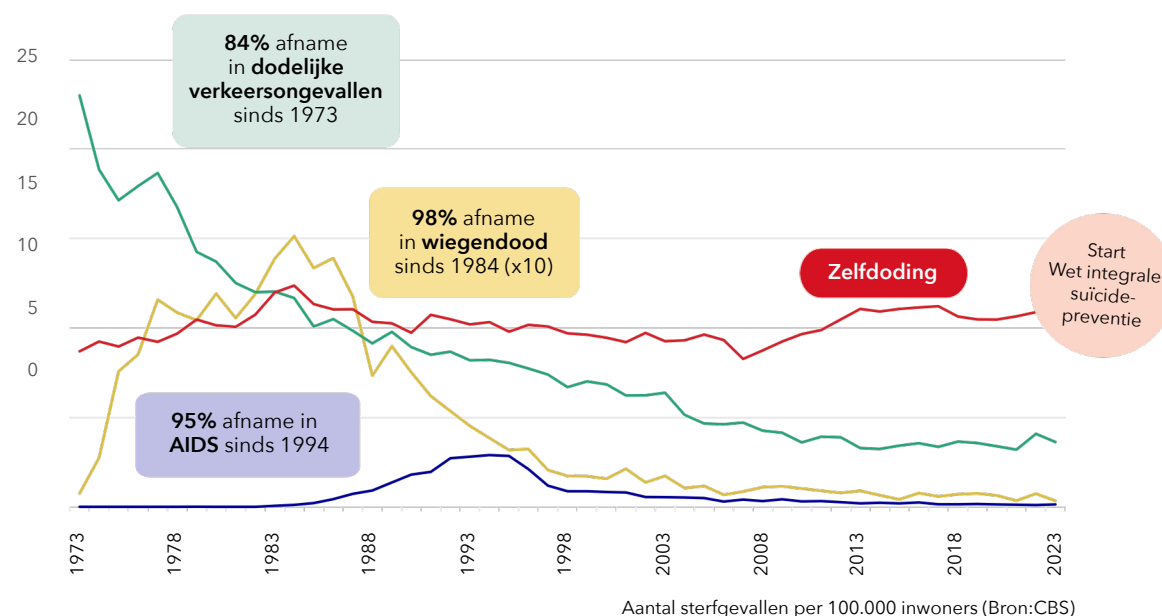
Mensen met schulden hebben

2x

zo vaak suïcidale gedachten als
mensen zonder schulden

* Benieuwd naar uw regionale cijfers? In de Regiobeelden vind u per GGD-regio de kerncijfers en trends in suïcidaliteit. Deze kunt u opvragen bij uw GGD.

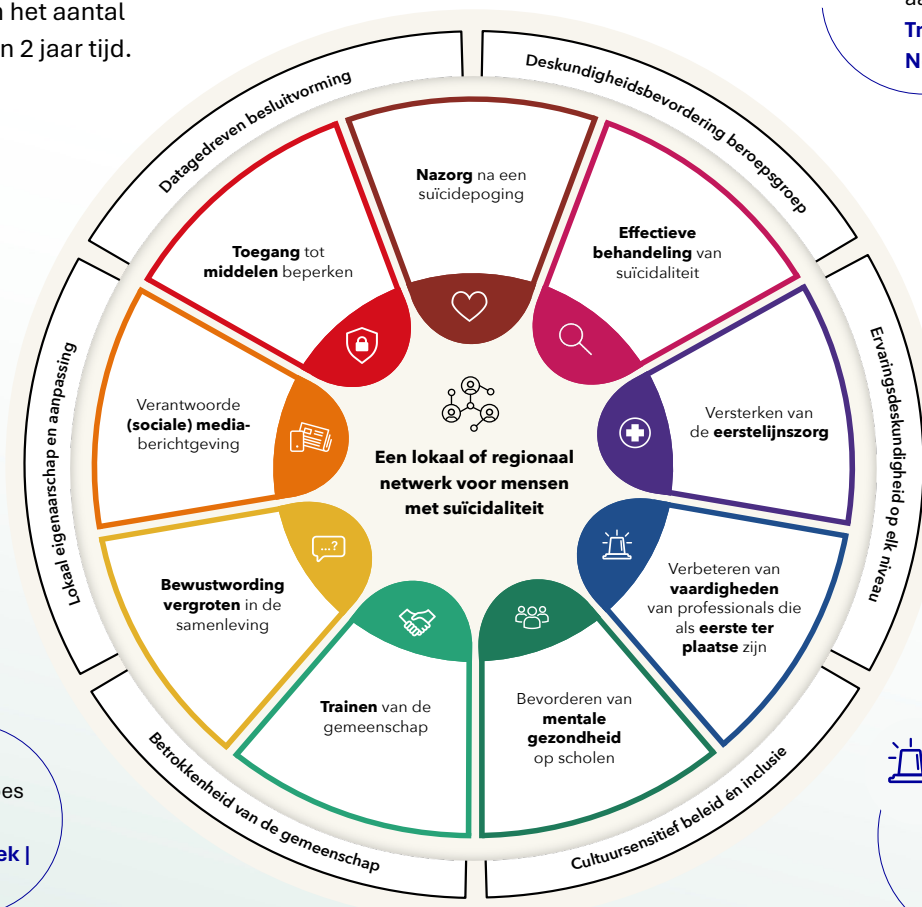
Het succes van preventie op andere beleidsterreinen

Activiteiten en interventies LifeSpan

Het LifeSpan-model richt zich op suicidepreventie in 9 verschillende domeinen. Door in te zetten op interventies en activiteiten op elk gebied zorgen we samen voor een vangnet voor mensen met suicidaliteit.

Het model komt uit Australië: de eerste resultaten laten zien dat daar het aantal suicides daalde met 4% en het aantal pogingen daalde met 14% over een periode van 2 jaar tijd.

Neem maatregelen om toegang tot veelgebruikte middelen te beperken en risicovolle plekken veiliger te maken. **Risicolocaties in kaart brengen**
Fysieke maatregelen | **Gebouw-veiligheid** | **Veilig medicijn gebruik** | **Spoorveiligheid**

Stimuleer dat lokale journalisten veilige en zorgvuldige richtlijnen volgen bij berichtgeving over suïcide. Denk ook aan sociale media. **Mediarichtlijnen** | **ChatSafe** | **Delen Doet Iets**

Organiseer publiekscampagnes of lokale initiatieven om kennis te vergroten en taboes te verminderen. **Nationale Voorlichting Strategie** | **Wereld Suïcide Preventie Week** | **Mannen van Middelbare Leeftijd**

Train sleutelfiguren uit de gemeenschap (werkgevers, sportcoaches, het wijkteam) om signalen van suïcidaliteit te herkennen en adequaat te handelen. **Gatekeeper-trainingen** | **Online VraagMaar-training**

Voer schoolprogramma's uit die mentale gezondheid en veerkracht bevorderen. **Strong Teens and Resilient Minds (STORM)** | **Lesprogramma's mentale gezondheid** | **Trainen onderwijsprofessionals** | **Nazorg**

Zorg voor goede nazorgvoorzieningen voor mensen na een suïcidepoging, met aandacht voor SEH en voor vervolgzorg. **Training van ziekenhuisprofessionals** | **Netwerk Ziekenhuizen (113)** | **Sumona**

Train GGZ-professionals in bewezen behandelmethoden voor mensen met suïcidale gedachten of suïciaal gedrag. **Suïcidepreventietraining** | **Veiligheidsplannen** | **SUPRANET GGZ** | **Multidisciplinaire richtlijn voor Suïcidepreventie**

Bied huisartsen en POH-GGZ training en ondersteuning om suïcidaliteit te herkennen, bespreekbaar te maken en passende hulp te bieden. **E-learning suïcidepreventie in huisartsenpraktijk** | **Regionale samenwerking versterken**

Train medewerkers die vaak als eerste in aanraking komen met mensen in crisis, zoals politie of ambulance. **Scholing crisis-interventie, suïcidepreventie en de-escalatie** | **Nazorg** | **Sectoroverstijgende samenwerking stimuleren**

Aan de leden van de nieuwe gemeenteraden,
en speciaal aan hen die gaan overleggen over nieuwe Colleges van B&W

22 maart 2026

Dag dames en heren

Allereerst wil het Beraad Vlieghinder Moet Minder (BVM2) u feliciteren met uw (her)verkiezing. In BVM2 werken 33 organisaties in de regio samen, gesteund door een kleine 2000 individuele omwonenden.

Sommigen van u zullen al snel beginnen met gesprekken over de vorming van een nieuw College van B&W in uw gemeente, met bijbehorend coalitieakkoord.

BVM2 wil u daartoe een aantal wensen meegeven. Voor diegenen onder u, die al wat langer in de politiek meedraaien, zullen deze wensen niet onbekend klinken.

U heeft invloed. Regionale politici hebben regulier invloed via het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Daarnaast is de gemeente Eindhoven belangrijke minderheidsaandeelhouder.

Sommige wensen (zoals t.a.v. luchtvervuiling en klimaat) kunnen slechts op rijks- of Europees niveau ingevuld worden. Dat geldt ook voor het militaire vliegen – BVM2 ziet het militaire vliegen als een van hogerhand opgelegd gegeven. De landelijke partijen zouden via hun interne kanalen invloed kunnen uitoefenen op de kwesties waarbij het zwaartepunt van de besluitvorming bij het Rijk ligt

Ter onderbouwing van onze wensen wil BVM2 u enkele aandachtspunten meegeven, die allemaal terug te voeren zijn op centrale gegeven dat het vliegveld in ruimte en bedrijfstijd te groot is voor de regio. Dit temeer daar in die regio ook nog eens een schaa sprong plaatsvindt.

Wat overwegingen:

- In 2019 is het advies-Van Geel uitgebracht. Aan de uitvoering daarvan wordt nu gewerkt.
- Binnen de zogenaamde 20Ke-‘sigaar’ ondervindt, blijkt het laatste GGD-onderzoek, 40% van de mensen ernstige geluidshinder en 25% ernstige slaapverstoring. Dit gebied is ca 100km² groot en er wonen ca 25.000 mensen.
- Daarom is in 2011 door de toenmalige bestuurders van de regio afgesproken dat er in deze zone geen grootschalige woningbouw mag plaatsvinden. Deze afspraak geldt nog steeds.
- Vliegbewegingen zijn mogelijk van 07.00 tot (gepland) 23.00 uur. Met name in het weekend is dat een onevenredige aantasting van de nachtrust. Slaapverstoring is een serieus probleem.
- De fysieke veiligheidscontouren van het vliegveld schaden de ontwikkeling van de Brainport Industries Campus (BIC) aan de westkant van Eindhoven, waar high tech-industrie gepland is. Een recente motie hierover in de Eindhovense gemeenteraad is door B&W overgenomen (<https://bvm2.nl/bw-eindhoven-tegen-grotere-risicocontour-vliegveld/>)
- De emissies van de vliegtuiguitlaten versterken de deken van luchtverontreiniging boven onze regio. Het regionale luchtmeetnet toont een extra bijdrage aan de ultrafijnstof-concentraties aan
- Het vliegveld is de grootste afzonderlijke klimaataantastende inrichting van de regio

- Het militaire vliegen neemt toe

Dit alles overwegende, verzoekt BVM2 u om de volgende wensen in het coalitieakkoord op te nemen:

1. **Volledige uitvoering van de geluidsparagraaf uit het advies-Van Geel**, inhoudend dat de oppervlakte binnen de civiele 35Ke-contour in 2030 met 30% afgenomen is t.o.v. de referentiewaarde van ca 10,3km² uit 2019
2. Technisch is het op papier denkbaar, hoewel realiter onwaarschijnlijk, dat vanaf 2030 meer dan 30% krimp van de civiele geluidsoppervlakte gerealiseerd wordt. BVM2 wil dat er, hoe dan ook, **een bovengrens aan het aantal vliegbewegingen blijft bestaan** (een 'dubbel slot'), en dat de regio dit eventuele aantal in een rustige discussie op doordachte wijze kan bepalen.
Als de beoogde krimp in 2030 niet gehaald wordt, moet het aantal vliegbewegingen aan de randen van de dag, en desnoods het totale aantal vliegbewegingen, daartoe omlaag.
Eerder heeft BVM2 al eens de verwachting uitgesproken dat uitvoering van het totale pakket-Van Geel (inclusief de paragrafen over luchtkwaliteit en klimaat) waarschijnlijk slechts mogelijk is bij 25.000 à 30.000 vliegbewegingen
3. Men kan het de bevolking niet aandoen dat ze een nieuw huis krijgen binnen de rumoerige 20Ke-zone. **De afspraak om niet in die zone te bouwen moet blijven bestaan**
4. Om de slaapverstoring in dit 20Ke-gebied te verminderen zouden veel omwonenden in de regio het zeer waarderen als er in het weekend pas vanaf 08.00 uur gevlogen zou worden. Het scheelt een uur nachtrust op een moment dat dat er het meest toe doet.
Onlangs is door de voorzitter van het LEO het advies uitgebracht dat dit extra uur nachtrust vanaf 2030 en gedurende het winterseizoen ingevoerd wordt als de geluidsbelasting in 2030 met minder dan 30% gekrompen is, zoals beoogd in het Van Geel-advies. Dat advies was het resultaat van een jarenlange discussie in het LEO over deze 'weekendregeling'. Zie voor nadere informatie <https://bvm2.nl/weekendregeling-invoeren-per-1-1-2028/>.
BVM2 wil dat **genoemde weekendregeling onvoorwaardelijk, dus onafhankelijk van het halen van de 30%, wordt ingevoerd vanaf 01 jan 2028**. Dit moet verankerd worden in de opeenvolgende Medegebruiksvergunningen (op basis waarvan het civiele vliegen toestemming krijgt om het militaire vliegveld te gebruiken).
5. **De Van Geel-ambities m.b.t. luchtkwaliteit en klimaat moeten nagestreefd blijven worden**
6. **De opgelegde militaire verplichtingen moeten op een zo draaglijk mogelijke manier vorm krijgen**

Uiteraard is BVM2 ten allen tijde bereid om nadere toelichting te geven, al dan niet in een gesprek. U vindt ook veel informatie op <https://bvm2.nl/>.

Met vriendelijke groeten

Wim Scheffers, voorzitter BVM2

Bernard Gerard, secretaris BVM2

beraadvlieghindermoetminder@gmail.com

Welkomstbrief raadsleden in onze Brainportregio

Welkomstbrief raadsleden in onze Brainportregio

Colofon

Welkomstbrief raadsleden in onze Brainportregio

Uitgave 26-3-2026

Versie 2.0

Eindhoven Airport N.V.

Office Luchthavenweg 13

Telefoon +31 (0) 40 2919 9829

Terminal Luchthavenweg 25,
5657 EA Eindhoven

Welkom!

Gefeliciteerd met uw aanstelling als gemeenteraadslid. U staat aan het begin van een periode waarin u, samen met uw collega's, richting geeft aan de toekomst van uw gemeente én van onze regio.

Er liggen belangrijke opgaven in het verschiet. De Brainportregio is een prachtige en krachtige regio, die zich in hoog tempo ontwikkelt. De schaa sprong die we doormaken, de toenemende internationalisering en de groei van onze economie brengen kansen, maar vragen ook om zorgvuldige afwegingen en keuzes.

Deze ontwikkeling zien wij ook terug in de dagelijkse praktijk van Eindhoven Airport. Onze terminal weerspiegelt de dynamiek van de regio: een groeiend aantal internationale reizigers weet ons te vinden én Eindhoven groeit als bestemming. Het wordt steeds vaker vanuit het buitenland als reisdoel geselecteerd, met name voor familie- en vriendenbezoek.

Met dit document informeren wij u over onze rol, onze ambities en de wijze waarop wij bijdragen aan de internationale bereikbaarheid en economische kracht van de regio, met oog voor leefbaarheid en duurzaamheid.

Samenwerking vormt daarbij de sleutel. Alleen door intensief samen te werken, tussen overheden, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke partners, kunnen we de ontwikkeling van de regio in goede banen leiden en blijven bouwen aan onze gezamenlijke ambitie: het versterken van de Brainportregio als innovatieve, internationaal verbonden en leefbare regio.

Wij kijken uit naar een constructieve samenwerking met u.

Roel Hellemons
CEO Eindhoven Airport

Onze purpose

Als luchthaven willen we een verrijking zijn voor de regio en iedereen die daar woont, werkt of op bezoek komt. Eindhoven Airport wil een positief effect hebben op de regio. We brengen mensen bij elkaar, of het nu gaat om een vakantie, een zakenreis of een bezoek aan familie of vrienden in het buitenland.

Daarnaast zorgen we dat de regio bereikbaar wordt voor internationaal talent; van kenniswerker en arbeidsmigrant tot aan student, en inkomende bezoeker. Daarnaast dragen we met onze activiteiten maximaal bij aan de welvaart en het welzijn, waarbij we ons richten op zowel de gemeenschap als het individu.

Daarom luidt onze *purpose*: wij willen de regio versterken. Dat doen wij door mensen bij elkaar te brengen, de kerntaak van onze luchthaven. Enerzijds voorzien wij in de grote vraag naar internationale mobiliteit en verbinden wij onze regio kwalitatief met de rest van Europa. Anderzijds reikt onze rol verder dan mobiliteit alleen: ook op sociaal en maatschappelijk vlak brengen wij mensen samen, met nadrukkelijke aandacht voor de leefomgeving en een goede relatie met onze burens.

Deze twee dimensies van verbinden, zowel internationaal als lokaal, vormen de kern van onze inzet. In dit document nemen wij u hier graag in mee aan de hand van twee samenhangende pijlers:

1. Onze regio kwalitatief verbinden met Europa
2. Verbinden met oog voor de leefomgeving

1: Onze regio kwalitatief verbinden met Europa

Eindhoven Airport biedt verbindingen naar meer dan 75 bestemmingen in 27 landen, voornamelijk binnen Europa - zoals de overzichtskaart hiernaast toont.

Daarmee verzorgen we de internationale bereikbaarheid van onze regio waarin inmiddels meer dan 11% van de inwoners een buitenlandse nationaliteit heeft.

Tweederde van deze groep (63%) is afkomstig uit Europa. Deze hoge graad van internationalisering is dagelijks merkbaar op de luchthaven.

Steeds meer internationals gebruiken Eindhoven Airport om contact te houden met hun land van herkomst. Inmiddels vertegenwoordigen reizigers die familie en vrienden bezoeken, of hier ontvangen, 37% van alle reizigers die we op jaarbasis ontvangen. Een ruime verdubbeling ten opzichte van zes jaar geleden (2019: 15%) zoals hieronder te zien is.

Figuur 1: Bestemmingennetwerk Eindhoven Airport in 2025.

Figuur 2: Ontwikkeling reismotieven passagiers Eindhoven Airport in de periode 2019-2025 (bron: Reizigersmonitor 2025).

Kwalitatief netwerk van relevante bestemmingen

Eindhoven Airport verwacht dat de internationalisering van de regio zich verder zal doorzetten. Een van de focuspunten van Brainport Development is het gericht aantrekken van internationale werkers door o.a. Project Beethoven. Tot 2032 is de jaarlijkse instroom becijferd op 16.000 buitenlandse talenten met 'Europa als vijver voor de werving van talent' (bron: Strategische Agenda Brainport). Een kwalitatief en relevant netwerk binnen Europa blijft derhalve van waarde voor het vestigingsklimaat voor nieuwe (en huidige) internationals in onze regio. Eindhoven Airport is daarom continu in overleg met luchtvaartmaatschappijen om het bestemmingennetwerk optimaal

te laten aansluiten op de behoeften van de regio. Om dit te stimuleren, is een incentiveprogramma opgezet dat de ontwikkeling van nieuwe routes naar voor de regio relevante bestemmingen ondersteunt. Zo verbindt Transavia Eindhoven sinds twee jaar met Oslo, en gaat vanaf dit jaar Yerevan in Armenië verbonden worden met WizzAir .

Kwaliteit van de luchthaven

Openbaar vervoer

Naast een dekkend netwerk van bestemmingen investeren we ook in kwalitatieve voorzieningen om de passagierservaring op onze luchthaven verder te verbeteren. Een goede bereikbaarheid van Eindhoven Airport is essentieel en begint al bij het vertrek van de reiziger van huis richting de luchthaven. Daarbij zijn betrouwbare en volwaardige OV-verbindingen van groot belang. Met name verbindingen die goed aansluiten op onze openingstijden. Niet alleen voor passagiers, maar ook voor onze medewerkers.

Auto

Daarnaast moet de luchthaven ook per auto goed bereikbaar blijven, juist gezien de groei in het gebied. Samen met publieke en mobiliteitspartners blijven we ons hiervoor inzetten. De uitbreiding van Brainport Industries Campus en de komst van ASML naar BIC Noord, goed voor circa 20.000 extra arbeidsplaatsen, onderstrepen de noodzaak om het luchthavengebied goed bereikbaar te houden. Goed onderling overleg hierover blijft essentieel.

Terminal

Dichter op de luchthaven is de uitbreiding van de terminal een belangrijk speerpunt met meer licht, lucht en ruimte voor onze passagiers. De huidige terminal is destijds gerealiseerd voor een passagiersaantal van 4,5 tot 5 miljoen passagiers per jaar. Terwijl we in 2025 bijna 7 miljoen passagiers mochten verwelkomen. Met de uitbreiding van onze voorzieningen maken we nu de gewenste inhaalslag. De bouw is inmiddels in volle gang en zal in juli 2027 gereed zijn. De werkzaamheden zijn hier te volgen: [uitbreiding terminal stap voor stap | Eindhoven Airport](#).

Figuur 3: Impressie van het nieuwe entreegebouw van Eindhoven Airport na de terminaluitbreiding.

Figuur 4: Bouwwerkzaamheden voor de terminaluitbreiding.

De nieuwe terminal zal op 19 juli 2027 in gebruik genomen worden wanneer ook de baanrenovatie op het luchthaventerrein van de vliegbasis gereed is. Om deze reden zal er vanaf 1 februari volgend jaar 5,5 maand geen vliegverkeer plaatsvinden. Eindhoven Airport en haar partnerbedrijven zetten zich in om ruim alle directe 1.850 medewerkers aan zich te blijven binden.

Samenvattend:

Met meer dan 75 bestemmingen in 27 landen in voornamelijk Europa, speelt Eindhoven Airport een belangrijke rol in de bereikbaarheid van een steeds internationaler wordende regio. Inmiddels is meer dan 1 op de 3 reizigers te herleiden naar deze internationalisering. Met een relevant netwerk aan bestemmingen en met kwalitatieve voorzieningen, verbindt Eindhoven Airport de brede regio op passende wijze met Europa. We blijven investeren om dit te verbeteren. Een goede dialoog met partners in de omgeving is daarom van belang om de bereikbaarheid van onze omgeving op peil te houden.

2: Verbinden met oog voor de leefomgeving

Naast de impact op het vestigingsklimaat heeft de luchthaven ook invloed op de leefomgeving van de mensen in de regio. Eindhoven Airport probeert zo goed als mogelijk de geluidbelasting en de impact op het milieu te reduceren en de meerwaarde voor de regio te maximaliseren.

Actief sturen op minder geluidbelasting

In 2019 heeft oud-staatsecretaris Pieter van Geel zijn advies '[Opnieuw Verbonden](#)' uitgebracht, over de ontwikkeling van de luchthaven tot 2030. Dit advies is breed omarmd in de regio en is door het toenmalige kabinet overgenomen. Een van de belangrijkste speerpunten uit het advies is het actief sturen op minder geluidbelasting. Zo is het aantal vliegbewegingen sinds 2019 'bevroren' op 41.500 per jaar (de vergunning liet 43.000 vliegbewegingen toe) en vanaf het winterseizoen 2020 zijn er geen geplande landingen meer mogelijk na 23.00 uur. De toegestane geluidsbelasting van de 35Ke zone is de afgelopen jaren afgenomen van 10,3 km² in 2019 naar 8,9 km² in 2025.

Figuur 5: Ontwikkeling vliegbewegingen (wit) en passagiersaantallen (oranje in miljoenen) 2010-2025.

We vinden het belangrijk om een betrouwbare partner te zijn in de regio. Daarom houden we voor 2030 vast aan het afgesproken doel van 30% minder geluid dan in 2019. De inzet van nieuwste generatie vliegtuigen is hiervoor van groot belang. Nieuwere typen toestellen hebben zuinigere motoren met een lagere uitstoot van geluid.

Een financiële stimulans moet luchtvaartmaatschappijen ertoe bewegen sneller actief te zijn met deze nieuwe vloot op Eindhoven. Inmiddels is al 1 op de 4 toestellen van de nieuwste generatie.

Vlootvernieuwing is essentieel voor de reductie van geluid. In het adviesrapport van Van Geel is benoemd dat bij meer dan 30% geluidsreductie binnen de geluidscontour, ruimte kan ontstaan voor gecontroleerde groei, passend bij de ontwikkeling van de regio. Dit toekomstperspectief zal dit jaar besproken worden binnen het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO), waarin ook de (lokale) politiek is vertegenwoordigd. Wij hechten eraan dit uitgangspunt uit het advies van Van Geel te behouden.

Structureel bijdragen aan de klimaatdoelstellingen

Naast reductie van geluid draagt vlootvernieuwing ook bij aan een minder impact op het milieu. De nieuwste generatie vliegtuigmotoren stoten minder CO₂ uit. Door vlootvernieuwing te stimuleren, achten wij het ook haalbaar om de CO₂-uitstoot in 2030 met 30% te verlagen ten opzichte van 2019.

Daarnaast zijn we ook proactief in het doorvoeren van maatregelen in onze eigen operatie. Zo laten we bijvoorbeeld vliegtuigen zo veel mogelijk taxiën op één motor. Onze gebouwen worden gasloos en we elektrificeren zoveel mogelijk platformapparatuur. Inmiddels is al 60% vervangen door elektrische alternatieven. De resterende middelen worden volledig aangedreven door bio-diesel. We blijven inzetten op alternatieven die de CO₂-uitstoot van onze middelen naar beneden brengen.

Natuurvergunning

Eerder dit jaar heeft Eindhoven Airport een aanvraag voor een natuurvergunning ingediend bij het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. Sinds 2024 is Eindhoven Airport gebonden aan een (stikstof)emissieplafond voor de luchtgebonden activiteiten. Deze activiteiten omvatten het vliegverkeer, het taxiën, het APU- en dieselverbruik en het proefdraaien. Vlootvernieuwing is een positieve ontwikkeling voor geluid- en CO₂-reductie. De keerzijde is echter dat bepaalde nieuwe motortypen voor meer stikstofuitstoot zorgen.

Vanwege deze vlootvernieuwing, en de inzet op meer stillere toestellen, vraagt de luchthaven een natuurvergunning aan waarbij alvast wordt gekeken naar de toekomst. Als mitigerende maatregel is daarbij ook gebruik gemaakt van extern salderen (het opkopen van stikstofrechten) waarmee de negatieve impact op de natuur al meteen gemitigeerd is. Er is echter nog veel onduidelijkheid over het additionaliteitsvereiste waardoor vergunningverlening voor veel aanvragers achterblijft.

Meerwaarde bieden voor de regio

De luchthaven verbindt de regio met Europa, maar verbindt zich ook met de regio door tal van samenwerkingen. Vooral op sociaal-maatschappelijk en sportief-cultureel gebied. Met Brainport voor Elkaar en Samen voor onze Regio ondersteunen we de sociale actieagenda van Brainport op het gebied van bestaanszekerheid, basisvaardigheden en samenleven.

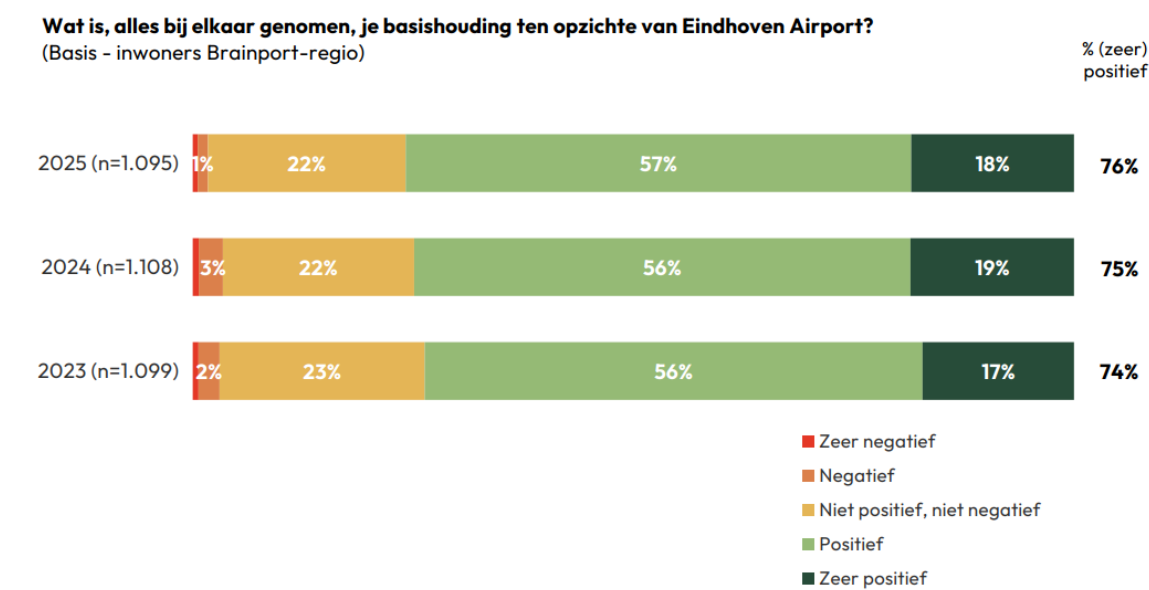
Andere lokale partners zijn o.a. PSV, BrabantSport, Eindhoven365, Van Gogh Nationaal Park, FC Eindhoven en het Muziekgebouw Frits Philips. Met hen zetten we in op een actief en aantrekkelijk leefklimaat. Ook voor internationals. Hen bieden we met het bijwonen van concerten en sportwedstrijden een kennismaking met de regio. Door de verdere internationalisering van de regio wordt dit de komende jaren steeds belangrijker. Ook draagt Eindhoven Airport met haar partners actief bij aan de realisatie van internationale (sport)evenementen en de komst van internationale conventies naar de regio.

Vertrouwen vanuit de omgeving

Goed verbonden zijn met onze directe burenen vinden we belangrijk. Dit vindt onder andere plaats binnen het Luchthaven Eindhoven Overleg, waarin alle betrokken partijen sinds 2019 in goed overleg zijn over alle aspecten van de luchthaven. Op advies van het Luchthaven Eindhoven Overleg heeft Eindhoven Airport samen met de Vliegbasis Eindhoven in 2023 het Regionaal Informatie Centrum (RIC) opgericht. Het RIC verzorgt de hindermeldingenrapportages, organiseert burendagen, theatershows en geeft masterclasses en ondersteunt ook bij initiatieven op het gebied van hinderbeperking.

Het draagvlak voor de luchthaven blijft hoog. Uit reputatieonderzoek in 2025, door onafhankelijk onderzoeksbureau Motivaction, bleek dat 76 procent van respondenten in de regio een positieve

tot zeer positieve basishouding heeft ten opzichte van Eindhoven Airport, een voortzetting van de trend van de afgelopen jaren. Het vorig jaar gepubliceerde GGD-onderzoek bevestigt de positieve houding ten opzichte van de luchthaven.

Figuur 6: Ontwikkeling van de basishouding sinds 2020 uit de onderzoeksrapportage door Motivaction.

Samenvattend:

Vasthouden aan, en bestendigen van, de afspraken ‘Van Geel’. Dit betekent dat de afgesproken geluidsreductie in 2030 moet worden gerealiseerd en dat Eindhoven Airport zich ten dienste van de regio verder moet kunnen ontwikkelen als het reductiedoel wordt gehaald. Door vast te houden aan de gemaakte afspraken creëren we rust en duidelijkheid voor alle belanghebbenden en behouden we een airport die past bij onze groeiende en internationaliserende regio.

Tot slot

In 1932 is de luchthaven Eindhoven opgericht om Eindhoven en omgeving te verbinden met de belangrijkste regio's uit die tijd. Anno 2026 blijft deze rol nog steeds leidend, Eindhoven Airport zorgt nog steeds voor de verbinding met juist voor de regio relevante bestemmingen.

De afgelopen jaren is de aandacht voor vliegen toegenomen. Een verantwoorde uitvoer ervan brengt verantwoordelijkheden met zich mee. Eindhoven Airport neemt deze zeer serieus, het zijn focuspunten in onze strategie waarop veel vooruitgang wordt geboekt.

Wij kijken met veel vertrouwen naar de toekomst van de luchthaven. We willen een verrijking zijn voor onze regio en voor iedereen die hier woont, werkt of op bezoek komt. Dit document geeft een kort overzicht van hoe we dit willen realiseren. Eindhoven Airport kijkt uit naar de voortzetting van de samenwerking en gaat hierover graag met u in gesprek. Wij nodigen u van harte uit om contact met ons op te nemen wanneer u verdere verdieping wenst op één van deze onderwerpen. Uiteraard blijven wij ook proactief het contact met u onderhouden.

Eindhoven Airport, maart 2026

Roel Hellemons, CEO
Maurits de Beer, Manager Regionaal Informatie Centrum
m.debeer@eindhovenairport.nl

Amersfoort, maart 2026

Geachte formateurs en gesprekspartners,

U staat in uw formatie en bij de vorming van het coalitieakkoord voor uw gemeente voor een grote opgave. De ruimtelijke uitdagingen in heel Nederland zijn omvangrijk en vragen om doordachte keuzes. Gemeenten vervullen daarbij een sleutelrol in het realiseren van alles wat onze samenleving nodig heeft: van voedsel- en energievoorziening tot woningen, werkplekken en leefomgevingen waar mensen zich thuis voelen.

In deze brief benoemen wij een aantal aspecten die van cruciaal belang zijn voor het behoud én de verdere ontwikkeling van een mooi, leefbaar en duurzaam Nederland. We hopen dat deze inzichten u helpen om in uw coalitiebesprekingen tot concrete afspraken te komen.

Nederland is bezig met een ingrijpende ruimtelijke transformatie, en het Rijk neemt weer wat regie in haar (Ontwerp-)Nota Ruimte. Voor de daarin voorgestelde aanpak van maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, landbouw, defensie, natuur, energie en klimaat zal volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de komende jaren circa 10% van het land van functie veranderen. Dit vraagt om zorgvuldige ruimtelijke keuzes op lokaal en regionaal niveau. Behoud en versterking van een goede omgevingskwaliteit is daarbij de rode draad. Alleen zo blijft Nederland ook na deze grote verbouwing een land waar het prettig wonen, werken en leven is.

Tegelijkertijd staat de bouwconomie onder druk. Grondprijzen stijgen sterk, grondstoffen worden duurder door de internationale situatie en capaciteit is schaars. Dat zet maatschappelijke doelen onder spanning. Nationale deregulering alleen biedt hiervoor geen structurele oplossing. Zonder aandacht voor de onderliggende problemen - zoals beschikbaarheid van grond, materialen en capaciteit - leidt deregulering slechts tot een lagere kwaliteit van de leefomgeving.

De wooncrisis laat zien hoe complex het systeem is. Financiële, ruimtelijke en sociale factoren beïnvloeden elkaar. Wie dat systeem beter wil begrijpen, kan de film [De machinerie van de volkshuisvesting](#) bekijken van Carlijn Kingma en Thomas Bollen. Herijking van het systeem, door hernieuwde aandacht voor het woonrecht, zal voor echte vooruitgang zorgen.

Juist in deze context is het belangrijk om te benadrukken: kwaliteit is een voorwaarde voor versnelling. Wanneer gemeenten, ontwerpers, opdrachtgevers en bouwers vanaf het begin samen kwaliteitsambities formuleren en borgen, ontstaan betere plannen die sneller gerealiseerd kunnen worden.

Dit vraagt wél om een andere manier van werken: integraal en met heldere kaders aan de voorkant. Zo voorkom je aanpassingen achteraf, langdurige discussies en kostbare vertragingen. Kwaliteitszorg versnelt dan juist het proces. En juist daar zit de crux van uw werk in de komende vier jaren.

Vier aandachtspunten voor gemeenten bij het borgen van omgevingskwaliteit

Om ook onder de huidige omstandigheden te blijven werken aan goede omgevingskwaliteit, zien wij vier ontwikkelingen die nadrukkelijk om aandacht vragen:

1. De bouwconomie vraagt aandacht

Grondprijzen, grondstofprijzen en capaciteit vragen in de bouwopgaven specifieke aandacht van uw college.

Schaarste aan grondstoffen, stijgende materiaalprijzen en beperkte capaciteit maken versnelling lastig. Dit vraagt bijvoorbeeld om inzet op industrialisering van de bouw én om slimmere samenwerkingen. Denk bijvoorbeeld aan publiek-private partnerschappen, modulaire bouwmethoden die passen bij de plek, en vroegtijdige afstemming tussen gemeenten en marktpartijen. Ook regionale biobased initiatieven verdienen uw aandacht.

Ook uw te voeren grondbeleid is hierin cruciaal. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld sturen via strategische grondaankopen, het inzetten van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten, het tegengaan van speculatie en leegstand en het stimuleren van maatschappelijk eigendom en coöperaties.

2. Randvoorwaarden vragen aandacht

Mobiliteit, netcapaciteit, water en stikstof zijn bepalend voor wat wél en niet kan. Veel daarvan ligt buiten directe gemeentelijke invloed, maar gemeenten kunnen wel:

- vroegtijdig afstemmen met netbeheerders, waterschappen en provincies;
- mogelijke knelpunten al in de planfase meenemen;
- ambities koppelen aan realistische randvoorwaarden.

Zo voorkom je vertraging later in het proces.

3. De lokale en regionale bouwcultuur vraagt aandacht

Goede projecten ontstaan vanuit een sterke regionale bouwcultuur. Alle relevante partijen moeten vanaf het begin betrokken worden volgens de “Schijf van Vijf van de bouwcultuur”: opdrachtgevers/corporaties, ontwikkelaars, ontwerpers, bouwers en overheid. Met de maatschappelijke opgave en de toekomstige gebruiker in het hart van de schijf van vijf – en van iedere deelnemende partij.

Door deze samenwerking vroeg te organiseren, kan kwaliteit beter worden verankerd en besluitvorming worden versneld. Het resultaat: Toekomstbestendige projecten die passen bij de plek én bij de mensen die er gaan wonen, werken en leven.

4. De doorontwikkeling van de Omgevingswet vraagt aandacht

De Omgevingswet vraagt gemeenten om anders te werken, waarbij kwaliteitsbeleid en -advisering vanaf het begin integraal onderdeel zijn van de planvorming. Dat vraagt iets van de inrichting van de ambtelijke capaciteit en werkprocessen (zie punt 3) en van de inrichting van het gemeentelijk beleid en instrumenten. Inmiddels zijn er al veel instrumenten en bouwstenen beschikbaar om die kwaliteit ook daadwerkelijk te borgen.

Gebruik deze **bouwstenen** actief bij visie- en beleidsvorming. Ze bieden concrete handvatten voor het structureren van projecten: van ambitie en samenwerking tot proces, instrumentarium en toetsing. Zo wordt kwaliteit geen sluitstuk, maar een vertrekpunt.

Daarbij is lokaal maatwerk essentieel. Goed afgestemde regels en kaders zorgen voor duidelijkheid, versterken het democratisch draagvlak en doen recht aan de eigenheid van een plek.

Tegelijkertijd is er behoefte aan vereenvoudiging van regelgeving en instrumenten. Wij pleiten daarom voor:

- een compact en overzichtelijk “beleidshuis” waarin lokaal beleid logisch samenkomt;
- duidelijke maatschappelijke prioriteiten per gebied, zodat keuzes voor woningbouw, energie, voorzieningen en infrastructuur aansluiten bij lokale behoeften en opgaven;
- heldere en ambitieuze kwaliteitskaders, met een balans tussen:
 - concrete, oplossingsgerichte (gesloten) regels voor snelheid en voorspelbaarheid
 - ambitiegericht (open) kaders voor ruimte, creativiteit en maatwerk.

Door deze samenhangende aanpak kunnen gemeenten de Omgevingswet benutten zoals bedoeld: als instrument om kwaliteit en versnelling te combineren.

Adviescommissies en andere kwaliteitsadviseurs zoals supervisors, kwaliteitsteams en bouwmeesters zijn onmisbaar om dit samen met en voor uw gemeente vorm te geven. Mits goed gepositioneerd, kunnen zij juist bijdragen aan versnelling van maatschappelijke opgaven. Daarvoor is het belangrijk dat zij vroeg betrokken worden bij initiatieven en goed zijn ingesloten op de ambtelijke organisatie. Niet als sluitstuk, maar als partner aan de voorkant.

Kwaliteit is geen extra laag, maar een voorwaarde voor goede voortgang en voor leefomgevingen die gezond en sociaal sterk zijn. Dat vraagt om aanpassing van zowel

het beleidshuis als de werkprocessen. Door kwaliteitsadvisering eerder in het proces te organiseren, krijgt zij een actievere rol in het omgevingsbeleid. Zo kan kwaliteit daadwerkelijk gaan functioneren als versneller van maatschappelijke ontwikkeling.

De Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en de bij ons aangesloten regionale kennis- en adviesinstellingen kunnen bij de (her)inrichting hiervan een ondersteunende en versterkende rol vervullen. Meer informatie kunt u vinden via de website van de [Federatie Ruimtelijke Kwaliteit](#) of van de regionale organisaties [Dorp, Stad en Land](#), [Gelders Genootschap](#), [Het Oversticht](#), [hûs en hiem](#), [Libau](#), [MOOI Noord-Holland](#) en [MooiSticht](#). In de bijlage treft u ook een algemeen artikel met Q&A over kwaliteitsbeleid aan, dat u [hier](#) ook online kunt lezen. Voor vragen of toelichting kun u ons bereiken op 06-46055051.

Wat is kwaliteitsadvisering precies? Is het hetzelfde als welstand? Vertraagt het de woningbouw of kan het juist versnellen? En waarom is lokale kwaliteitsadvisering zo belangrijk? Je leest de antwoorden op deze vragen in dit artikel van Wouter van Riet Paap, met een overzichtelijke Q&A met veelgestelde vragen op pagina 2.

De inrichting van Nederland staat onder grote druk. Woningbouw, energie, infrastructuur, water, landbouw en natuur doen allemaal een beroep op dezelfde schaarse ruimte. Dat vraagt om keuzes die verder gaan dan het afvinken van regels. Het vraagt om samenhang, afweging en kwaliteit. Het lokale kwaliteitsbeleid en de bijbehorende advisering van adviescommissies, supervisoren en/of stads- en dorpsbouwmeesters spelen daarin een cruciale rol.

Kwaliteit laat zich niet volledig vastleggen in regels

Gemeenten werken al decennialang met beeldkwaliteitsplannen en omgevingsbeleid waarin zij vastleggen wat zij verstaan onder ruimtelijke kwaliteit. Deze kaders zijn democratisch vastgesteld (in de gemeenteraad, met inspraak van de bewoners), maar bewust niet zwart-wit geformuleerd. Waar het Besluit bouwen leefomgeving landelijke minimumeisen stelt aan veiligheid, gezondheid en energie, geven lokale kwaliteitskaders richting aan hoe een plan zich verhoudt tot zijn omgeving. Dat vraagt om interpretatie per situatie.

Van welstand naar integrale kwaliteitsadvisering

Sinds de invoering van de Omgevingswet in 2024 bestaat de klassieke welstandstoets niet meer. In plaats daarvan werken gemeenten met adviescommissies omgevingskwaliteit. Deze commissies zijn breder samengesteld en adviseren integraal over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, om zo uitvoering te geven aan artikel 1.3 van de Omgevingswet:

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het

leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- A bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- B doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Wat opvalt in dit artikel is dat nadrukkelijk de koppeling wordt gemaakt tussen een goede omgevingskwaliteit (lid a) en het vervullen van de maatschappelijke behoeften (lid b). Gemeentelijke adviescommissies ondersteunen gemeenten daarom proactief bij de uitvoering van het lokale omgevingsbeleid, een rol die zorgvuldig is ingebed in zowel het voortraject als de vergunningsprocedure van initiatieven.

Overgangsperiode na invoering van de Omgevingswet met verouderd en sectoraal beleid

In aanloop naar de Omgevingswet hebben veel gemeenten bewust gewacht (soms meer dan 15 jaar!) met het vaststellen of vernieuwen van kwaliteitsbeleid, om dit in samenhang binnen het nieuwe wetstelsel vorm te kunnen geven. Na de invoering moest er eerst een jaar gewend worden aan het DSO en de nieuwe realiteit van de wet, en nu begint die vernieuwing van beleid en processen op gang te komen. Maar het beleid is nog lang niet overal op orde en ook het kwaliteitsstelsel is op veel plekken dus nog in ontwikkeling. Het vraagt tijd om nieuwe werkwijzen, rollen en samenwerkingen goed te laten landen. Zeker als iedere verandering direct van invloed is op de leefomgeving van mensen. Dat gezegd hebbende, vragen de grote opgaven van deze tijd tegelijkertijd wel om een zo

snel mogelijke realisatie, via goede samenwerkingen, soepel beleid en goede processen.

In een groot deel van de (met name de wat kleinere) gemeenten vormen adviescommissies omgevingskwaliteit bovendien de enige onafhankelijke kwaliteitscheck tussen democratisch vastgestelde ambities en concrete plannen. Adviescommissies adviseren en toetsen daarbij niet aan persoonlijke voorkeuren, maar aan het lokale omgevingsbeleid zoals vastgesteld door de gemeenteraad. Daarmee borgen zij het publieke belang in de overgang van beleid naar uitvoering. Overigens worden eenvoudige plannen vaak ambtelijk getoetst aan de vastgestelde kwaliteitskaders. In een stad als Utrecht gaat dit bijvoorbeeld om 80% van alle vergunningsaanvragen.

Kwaliteit en snelheid zijn geen tegenstellingen

Een veelgehoord misverstand is dat kwaliteitsadvisering vertragend werkt. De praktijk laat zien dat het tegendeel vaak het geval is. Tijdige en goed ingebedde kwaliteitsadvisering leidt tot beter onderbouwde plannen. Dat voorkomt herstelrondes, bezwaren en juridische procedures.

Het is dan ook niet de kwaliteitsadvisering die vertraging veroorzaakt, maar plannen die onvoldoende zijn afgestemd op hun context. Wanneer het gesprek over kwaliteit te laat wordt gevoerd, keert het terug als weerstand of als juridisch conflict. Wanneer het vroeg onderdeel is van het proces, draagt het bij aan voortgang.

Versnellen met kwaliteit gebeurt al

Onder de Omgevingswet is kwaliteitsadvisering geen afzonderlijk toetsmoment meer, maar een integraal en voorspelbaar onderdeel van het ontwikkelproces. Door ambities vroeg te benoemen en kwaliteit aan de voorkant te organiseren, ontstaat duidelijkheid voor initiatiefnemers en voorspelbaarheid in besluitvorming. Dat leidt niet alleen tot betere plannen, maar ook tot snellere procedures. Versnelling en kwaliteit blijken daar geen tegenstelling, maar elkaars voorwaarde.

Lokale eigenheid en maatschappelijk draagvlak

De fysieke leefomgeving is meer dan een optelsom van woningen en vierkante meters. Gebieden hebben een eigen geschiedenis, schaal en identiteit. Mensen moeten zich er ook op de lange termijn thuis voelen. Adviescommissies omgevingskwaliteit vervullen daarbij een verbindende rol tussen beleid en ontwerp, en dragen zo bij aan begrip, draagvlak en voorspelbaarheid in ruimtelijke processen. Met name in de al bebouwde omgeving is dat belangrijk, maar ook in het landelijk

gebied en bij uitbreidingslocaties. De inwoners van een nieuwe wijk op de Veluwe hebben andere kwaliteitsbehoeften dan die van een nieuwbouwwijk bij Amsterdam – van parkeren tot wildwerende maatregelen, van de inrichting van de openbare ruimte, de uitstraling en de identiteit tot de plattegronden van de gebouwen.

Ondersteuning van gemeenten is cruciaal

Een belangrijke sleutel voor versnelling van de woningbouw ligt bij gemeenten. Dat vraagt om voldoende ambtelijke

capaciteit, actuele beleidskaders en goed ingerichte processen. Kwaliteitsadvisering is daarbij geen luxe of extra toets, maar een essentieel onderdeel van het stelsel dat helpt om de ruimtelijke ambities waar te maken.

Een goed functionerend kwaliteitsstelsel zorgt ervoor dat plannen beter worden, procedures soepeler verlopen en de leefomgeving ook op de lange termijn kwaliteit behoudt.

Wouter van Riet Paap

Q&A

Wat is kwaliteitsadvisering?

Kwaliteitsadvisering is het onafhankelijke, professionele advies over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het helpt gemeenten om hun ruimtelijke ambities zorgvuldig te vertalen naar plannen en projecten, in samenhang met hun omgeving en de lange termijn.

Daarbij gaat het nadrukkelijk om het borgen van publieke belangen. Ruimtelijke kwaliteit heeft een lange levensduur en raakt generaties gebruikers, terwijl individuele plannen vaak worden ontwikkeld vanuit kortere tijdshorizonten en projectdoelen. Kwaliteitsadvisering zorgt ervoor dat die belangen zorgvuldig worden afgewogen en dat de kwaliteit van de leefomgeving niet alleen wordt bepaald door afzonderlijke projecten, maar door het gezamenlijke belang van de plek.

Is kwaliteitsadvisering hetzelfde als welstand?

Nee, welstand bestaat niet meer. Sinds de invoering van de Omgevingswet werken gemeenten met adviescommissies omgevingskwaliteit. Deze adviseren breder en integraal over de fysieke leefomgeving en zijn niet beperkt tot het beoordelen van het uiterlijk van gebouwen.

Er bestaan toch duidelijke regels over bouwkwaliteit, is dat niet genoeg?

Nee, want verschillende soorten regels dienen verschillende doelen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving

(Bbl) stelt landelijke minimumeisen aan veiligheid, gezondheid en energie. Dat is essentieel, maar zegt weinig over hoe een gebouw zich verhoudt tot zijn omgeving. Gemeenten werken daarom met lokaal kwaliteitsbeleid dat bijvoorbeeld bestaat uit een nota omgevingskwaliteit, met kaders die in de gemeenteraad zijn vastgesteld, met inspraak van de bewoners, en die bewust niet zwart-wit geformuleerd zijn. Ze vragen om interpretatie, om zo meerdere oplossingen mogelijk te maken. Kwaliteitsadvisering is nodig om een dialoog te voeren met gemeente, initiatiefnemers en samenleving zodat ambitie, plannen en context elkaar versterken.

Vertraagt kwaliteitsadvisering de woningbouw?

Nee. Tijdige en goed ingebedde kwaliteitsadvisering leidt tot beter onderbouwde plannen en voorkomt herstelrondes, bezwaren en juridische procedures. Het is dan ook niet de kwaliteitsadvisering die vertraging veroorzaakt, maar plannen die onvoldoende zijn afgestemd op hun context.

Wanneer werkt kwaliteitsadvisering het beste?

Wanneer zij vroeg in het proces wordt ingezet, als vanzelfsprekend onderdeel van planvorming en besluitvorming.

Waarom is lokale kwaliteitsadvisering belangrijk?

Omdat elke plek anders is. Lokale kennis van landschap, stad, geschiedenis en gemeenschap is essentieel om plannen te laten passen bij hun omgeving en om maatschappelijk draagvlak te creëren.

Gaat het altijd fout bij gemeenten die geen kwaliteitskaders hanteren? ("welstandsvrij")

Nee. Beleid zonder welstandskaders is ingevoerd vanuit het idee dat meer vrijheid en minder toetsing ontwikkelingen zou vereenvoudigen. In sommige situaties kan dat werken.

Het kent echter ook risico's. Op meerdere plaatsen in Nederland waar zonder kwaliteitstoetsing gewerkt werd, namen de zorgen over ruimtelijke kwaliteit en identiteit toe door wat er gerealiseerd werd. Door het laten vervallen van kaders heeft een gemeente namelijk ook minder mogelijkheden om bij te sturen. Dat heeft op sommige plekken zelfs tot herinvoering van kwaliteitsbeleid geleid. Bijvoorbeeld op verzoek van bewoners die zich zorgen maakten over de identiteit van hun wijk of die er met hun burens niet meer uitkwamen.

De les is dat het wegnemen van kwaliteitsadvisering de behoefte aan sturing niet wegneemt, maar verplaatst. Sinds 2013 bestaat de ambtelijke kwaliteitstoetsing, waarbij kleine, ondubbelzinnige plannen (dakopbouw, vergunningsplichtige uitbouw, etc.) via duidelijke kwaliteitskaders getoetst worden. Bij complexere plannen willen de ambtenaren zelf toch ook een onafhankelijk oordeel van een expert. Vanwege het ontbreken van expertise of om druk vanuit politiek of initiatiefnemer te voorkomen.

Ruimtelijke kwaliteit vraagt om bewuste keuzes over waar vrijheid kan en waar professioneel kwaliteitsadvies nodig blijft.

Beste gemeenteraadslid,

Gefeliciteerd met uw benoeming als gemeenteraadslid in uw gemeente. Via deze brief vraag ik uw aandacht voor een onderwerp dat mij aan het hart gaat: veiligheid voor fietsers.

Wist u dat fietsers de grootste groep vormen onder verkeersdoden en ernstig verkeersgewonden? Zo komen er landelijk wekelijks **4 tot 5 fietsers** om in het verkeer. Daarnaast komen er dagelijks **15 zwaargewonde fietsers** op de spoedeisende hulp terecht. Ik vind deze cijfers onaanvaardbaar.

Gemeenten spelen een belangrijke rol als het gaat om de veiligheid van fietsers. Ik wil dat de gemeente...:

...kiest voor **30 km/u binnen de bebouwde kom** als standaard. Een kleiner snelheidsverschil tussen auto's en fietsers voorkomt ernstige ongelukken.

...zorgt voor **veilige fietsroutes**, bijvoorbeeld naar school. Denk aan het weghalen van overbodige paaltjes en het maken van veilige oversteekpunten bij drukke kruispunten.

...meer **straatverlichting** plaatst. Zodat iedereen veilig in het donker kan en durft te fietsen.

Deze punten zorgen ervoor dat de fietsveiligheid in de gemeente beter wordt. Graag roep ik u bij deze op om **de fietser op één te zetten**.

Met hartelijke groet,

Een burger die pleit voor meer fietsveiligheid

Van: Stijn Smeulders <SSmeulders@brabant.nl>

Verzonden: donderdag 9 april 2026 08:11

Onderwerp: Oproep: Maak ruimte voor de mens – Samen maken we Brabant verkeersveilig

Maak ruimte voor de mens – Samen maken we Brabant verkeersveilig

Beste collega-bestuurders,

In Brabant vallen de meeste verkeersdoden. Dat blijkt uit de [cijfers](#) die vandaag gepubliceerd zijn door het CBS. Het persoonlijk leed en de maatschappelijke kosten van verkeersongevallen zijn enorm. Dat moeten we stoppen.

Als we het samen doen, komen we allemaal veilig thuis in Brabant. Daarbij hebben we elkaar keihard nodig. Als overheid maken we het verschil door verkeersveiligheid structureel prioriteit te geven en als samenleving door ons gedrag veiliger, socialer en prettiger te maken.

Verkeersveiligheid is het resultaat van onze beslissingen. **Jouw actie telt!**

- Zorg dat verkeersveiligheid wordt opgenomen in het **coalitieakkoord** en maak het een verantwoordelijkheid van het hele college. Want verkeersveiligheid gaat over ruimtelijke ontwikkeling, leefbaarheid, gezondheid en veiligheid.
- Investeer samen met de provincie in **gedragsmaatregelen** en reserveer daarvoor budget op de begroting. Denk hierbij aan verkeerseducatie op scholen, gedragsprojecten, campagnes en communicatie.
- Betrek verkeersveiligheid vanaf het **begin bij ruimtelijke ontwikkelingen** in de gemeente: maak **ruimte voor lopen en fietsen** en investeer in veilige fietsroutes. Reserveer daarvoor **budget** op de begroting. En heb blijvende aandacht voor vergevingsgezinde bermen in het buitengebied.
- Zet samen met politie en openbaar ministerie in op **zichtbare verkeershandhaving** en maak het tot **prioriteit in de lokale driehoek**.

In het narratief [**Maak ruimte voor de mens - Samen maken we Brabant verkeersveilig**](#) lees je meer over wat we samen kunnen doen.

Laten we er met elkaar de schouders onder zetten en zorgen dat iedereen zich veilig en zeker voelt in het Brabantse verkeer.

Met vriendelijke groet,

Stijn Smeulders | Gedeputeerde Stedelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

Flexwonen als onderdeel van de Noordoost-Brabantse woonopgave

Noordoost-Brabant heeft te maken met verschillen tussen stedelijke kernen en uitgestrekte agrarische gebieden. De druk op starters, spoedzoekers en speciale doelgroepen is groot. Vrijkomend agrarisch vastgoed (VAB) biedt kansen, maar vraagt om zorgvuldige afweging en consistent beleid.

Regionale trends & feiten

- Grote VAB-opgave richting 2030; veel leegstand op erven.
- Ruimte voor kleinschalige flexoplossingen bij kernen en erven.
- Groeiende vraag naar beheerste huisvesting vanuit agrofood en maakindustrie.

Regionale knelpunten

- Verschil tussen gemeentelijke ambities en uitvoeringskracht.
- Politieke gevoeligheid rond buitengebied en dorpsranden.
- Onzekerheid over kwaliteit, beheer en toezicht.
- VAB-trajecten lopen vast door gebrek aan richting.

Aanbevelingen

1. Binnen 6–9 maanden: kansenkaart wonen

Verken kansen met nadruk op VAB-clusters en dorpsranden.

→ **Geen besluit, wél richting.**

2. Regionale werkgeversaanpak

Maak afspraken met agrofood en industrie voor veilige, beheerste huisvesting.

→ **Stabiliseert de vraag en voorkomt ad-hoc oplossingen.**

3. Voorspelbaar locatieproces

Leg procesankers vast (verkenning, participatie, toetsing, besluitmoment).

→ **Duidelijkheid voor inwoners, initiatiefnemers en politiek.**

Wat HomeFlex kan betekenen

HomeFlex is een onafhankelijke huisvester (géén uitzendbureau) die werkt volgens SNF-normen en de aanbevelingen van Roemer. Ze hebben ervaring met VAB-transities en gevoelige trajecten, en denken mee over kaders, risico's en participatie — zonder de regie van gemeenten over te nemen.

Via Quinto beschikt HomeFlex daarnaast over aanvullende expertise voor locatiestudies en quickscans, waarmee gemeenten snel inzicht krijgen in haalbaarheid, ruimtelijke inpassing en actuele kwesties zoals netcongestie. Deze ondersteuning is adviserend en wordt alleen ingezet wanneer dit aansluit bij de behoefte van de gemeente.

Voorbeeld: Honselersdijk (Elsenbosch) – moderne wooncampus met volwaardig beheer

Een compleet wooncomplex met voorzieningen, 24/7 aanspreekpunt en strak beheer. De locatie laat zien dat grotere clusters uitstekend kunnen functioneren, mits zorgvuldig ontworpen en beheerd.

HomeFlex Elsenbosch, Naaldwijk, gemeente Westland

HomeFlex Middelharnis, gemeente Goeree-Overflakkee

Voorbeeld: Middelharnis (Goeree-Overflakkee) kleine wijk met 51 woningen in buitengebied met volwaardig beheer

Een complete mini-wijk op agrarische grond aan de rand van Middelharnis. Dit clusterhuisvestingsproject heeft 51 woningen met recreatievoorzieningen, 24/7 aanspreekpunt en sociaal beheer.

Vragen of verdere verkenning

HomeFlex, Willem Weggeman, directeur

06-51049619

willem@homeflex.nl

Gemeente Boxtel

t.a.v. de fractievoorzitters van:

Combinatie '95, D66, CDA, PRO, Balans, FvD

Boxtel, 10 april 2026

Betreft: Inbreng voor coalitieakkoord – Realisatie Knarrenhof Boxtel

Geachte fractievoorzitters,

Met deze brief vragen wij uw aandacht voor een onderwerp dat de komende bestuursperiode steeds urgenter wordt: betaalbaar en passend wonen voor senioren, het versterken van nabuurschap en het beheersbaar houden van de Wmo-uitgaven. Als initiatiefgroep Knarrenhof Boxtel zetten wij ons in voor de realisatie van een Knarrenhof in onze gemeente — een woonvorm die precies aansluit op deze uitdagingen.

Waarom dit relevant is voor het coalitieakkoord

Boxtel staat voor de opgave om doorstroming op de woningmarkt te bevorderen, sociale samenhang te versterken, voorzieningen betaalbaar te houden en inwoners te ondersteunen bij het langer zelfstandig wonen. Het Knarrenhof-concept draagt aantoonbaar bij aan al deze doelen. Het is een bewezen woonvorm, ontwikkeld door en voor bewoners, en wordt landelijk ondersteund door o.a. de Rijksbouwmeester, Vereniging Eigen Huis, de Consumentenbond en het Kenniscentrum Wonen & Zorg.

Wat is een Knarrenhof?

Een Knarrenhof is een kleinschalig, sociaal en levensloopbestendig woonproject voor mensen vanaf 55 jaar. Kenmerken zijn individuele koop- en huurwoningen, een sterke vorm van nabuurschap, een gemeenschappelijk Hofhuis en Hoftuin en ondersteuning door de landelijke Stichting Knarrenhof in ontwerp, participatie en nazorg. Deze woonvorm vermindert de druk op individuele Wmo-aanpassingen, stimuleert onderlinge hulp en bevordert doorstroming.

Stand van zaken in Boxtel

In overleg met belangstellenden is een geschikte locatie geïdentificeerd bij de Hoogheemflat (hoek Brederodeweg – Schijndelseweg). Ook andere locaties binnen de gemeente zouden geschikt kunnen zijn. Een terrein van 3.500 tot 5.000 m² is al voldoende om een volwaardig plan te realiseren.

Ons verzoek aan u

Wij vragen u om in het coalitieakkoord 2026–2030 op te nemen:

“Boxtel faciliteert in elke kern (Boxtel, Esch, Liempde, Lennisheuvel) de realisatie van ten minste één Knarrenhof-project, waarbij locaties actief worden onderzocht en beschikbaar gemaakt.”

Graag in gesprek

Graag lichten wij dit initiatief verder toe in een gesprek met een van de trekkers van de groep. Recent hebben wij u al het Infoblad Knarrenhof overhandigd; wij hopen dit nu te kunnen verdiepen in de context van de coalitievorming.

Daarnaast gaan wij graag met u in gesprek over kansrijke locaties, ondersteuning door de gemeente en de bijdrage van dit initiatief aan uw woon-, zorg- en participatiedoelen.

Met vriendelijke groet,

Namens de initiatiefgroep Knarrenhof Boxtel

en Stichting Knarrenhof Nederland

Wim Paridaans

Secretaris Stichting Sjef van de Laar

De Romein 14

5283 WD Boxtel

w.paridaans@gmail.com | 06 4787 0367

Infoblad

Aahof Zwolle, 48 woningen bewoond sinds 2017

Waarom Knarrenhof?

- In Nederland stevenen we tot minimaal 2070 af op een 'grijze hoogvlakte' waar 60+ de grootste huishoudensgroep is. Het aantal 80+-neemt met 240% toe en 90+ zelfs met 400%. Daarvoor zijn dringend levensloopbestendige woningen nodig. De Rijksoverheid streeft daarom naar de realisatie van 80.000 woningen in geclusterde woonvormen tot 2030. Dat zijn er 234 per gemeente!
- De woon-, zorg- en arbeidsmarkt zullen de komende jaren drastisch veranderen. Zorgpersoneel wordt steeds schaarser. Knarrenhof stelt met intensief nabuurschap de zorgvraag uit.
- Geclusterd wonen geeft zingeving, grip en gezondheid, eenzaamheid is schadelijker dan roken.
- De doorstroming op de woningmarkt moet dringend versnellen, 1 verhuizing van een senior brengt 6 vervolghuizingen tot stand waardoor starters meer kansen krijgen.
- Bewonersparticipatie en transparante samenwerking met de gemeente dragen bij aan het versterken van het vertrouwen tussen burger en overheid.

***‘waarom doet
niemand wat met
hofjes voor senioren
met een smalle
beurs?’***

Liedeke Reitsma in 2011

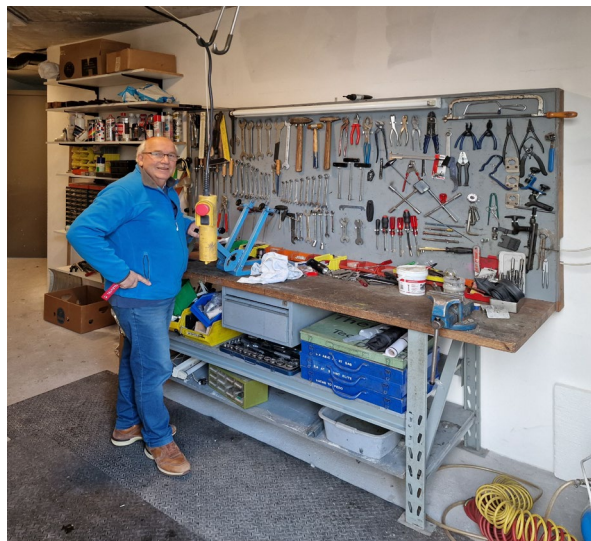

Wat levert Knarrenhof?

- Samen met bewoners bouwen we geclusterde woonprojecten in moderne hofjes maar ook gestapelde projecten in meer stedelijke gebieden.
- We organiseren wonen met maximale sociale cohesie: ca. 30% sociale huur, 40% middensegment en 30% iets duurder, gespikkeld door elkaar. Hoofdzakelijk voor 50+ers gecombineerd met minimaal 10% woningen voor een jongere doelgroep zoals starters.
- We streven naar blijvend betaalbaar wonen, in de afgelopen jaren hebben we woningen voor gemiddeld € 30.000,- onder de marktprijs verkocht in combinatie met een mutatieprotocol en meerwaardeclausule. Dat doen we ook om de verhuisgeneidheid van senioren te vergroten.
- We werken voor de sociale huurwoningen nauw samen met woningcorporaties en vullen elkaar daarin goed aan.

- Volgens ons expertpanel verminderen we door sociale cohesie de WMO-zorgkosten met € 800,- woning/jaar. Daarnaast levert het concept per 60+er/jaar een besparing van ca. € 3000,- aan overige zorg.
- We ontwerpen vanaf het begin in nauwe samenspraak met de toekomstige bewoners maar houden de regie zodat we voor alle betrokkenen een voorspelbaar en risico-arm proces kunnen borgen. Van alle projecten die we in ontwikkelingen hebben genomen is 100% gebouwd en opgeleverd.
- We begeleiden de VVE's en bewonersverenigingen ook na de oplevering en borgen vanuit de landelijke coöperatie de maatschappelijke waarde van het hofhuis.
- We stimuleren zelfzorg en zelfredzaamheid.
- We hechten waarde aan duurzaam- en natuurinclusief bouwen. Zo hebben alle Knarrenhoven vogelnestkasten, vogelvides en vleermuisstenen, zijn tuinafscheidingen altijd groen en hebben de bewoners veel aandacht voor de inrichting van de hoftuin.

‘Het concept van de Knarrenhofjes is een goed voorbeeld van hoe het wél kan!’

Mona Keijzer, Minister van Volkshuisvesting

1 & 2. Zwolle

6. Zeewolde

3. Hardenberg

7. Hasselt

8. Emmen

4. Gouda

9. Ridderkerk

5. Zutphen

10. Oldenzaal

11. Surhuisterveen

Waar staan de Knarrenhofjes?

Er zijn sinds 2017 per medio 2024 al 11 hofjes bewoond. Obdam (12), Stichtse Vecht (13) en Zwolle II (14+15) zijn in uitvoering. Verder zijn tientallen hofjes zijn in voorbereiding en in bijna alle Nederlandse gemeenten staan mensen ingeschreven op onze wachtlijst.

*Zullen we
samen het volgende hofje
mogelijk maken?*

‘Knarrenhof neemt de corporatie veel werk uit handen. De deskundigheid van de organisatie Knarrenhof is daarbij een pre.

Bertho Eding, Woonpalet Zeewolde

Wie is Knarrenhof?

- Stichting Knarrenhof is het grootste en meest professioneel georganiseerde burgerinitiatief op gebied van geclusterd levensloopbestendig wonen in Nederland. Per medio 2024 zijn er ruim 52.000 deelnemers ingeschreven voor 342 gemeenten.
- Onze k(n)artrekkers zijn deelnemers die als vrijwilliger helpen bij het zoeken naar locaties en samen met ons contacten onderhouden met medebewoners en gemeenten.
- Knarrenhof bestaat uit een stichting, project-bv's en een beheercoöperatie. Samen zetten we ons met meer dan 30 professionals in voor de begeleiding van projecten.
- Knarrenhof is trekker van het Netwerk Vitaliteit en laat zich bijstaand door een expertpanel van hoogleraren.

Wat vragen we van de gemeente?

- Bouwlocaties voor minimaal 20 woningen, een hofhuis en een gemeenschappelijke tuin. Voor grondgebonden wonen een omvang vanaf ca. 5000 m² en een gestapeld vanaf ca. 2500 m².
- Locaties indien mogelijk niet te ver van een supermarkt, zorg en openbaar vervoer.
- Een passende grondwaarde: om betaalbaar wonen mogelijk te maken werken we op kostprijs. We bieden een grondwaarde van gemiddeld € 44.000 per woning exclusief BTW, bouw- en woonrijp maken en inclusief 30% sociale huur (prijspeil 2024). Aan tenders uitsluitend gericht op een maximale grondprijs doen we niet mee.
- Transparante 1 op 1 samenwerking met gemeenten en woningcorporatie: middels maatwerk-publicaties van voorgenomen grondverkoop hebben we het Didam arrest inmiddels al tientallen keren volledig legaal kunnen doorlopen. We kunnen daarvoor graag onze voorbeelden delen.
- Samenwerking in optimale omgevingscommunicatie, er zijn vanuit de buurt doorgaans geen bezwaren tegen onze projecten.
- Een feitelijk passende omgang met parkeernormen: Knarrenhof-bewoners bezitten minder auto's dan jongere leeftijdsgroepen én zijn graag bereid om die te delen. Onze ervaring met projecten overal in het land leert dat een parkeernorm van 1,2 - 1,3 pp/won (incl. bezoekers) volstaat. Bij elektrische deelauto's kan dat zelfs nog lager. Dat bespaart veel ruimte en dús geld.
- Daadkrachtige bestuurders en beleidsmakers die samen met ons vaart willen zetten achter de oplossing van dit urgente maatschappelijke probleem en daarvoor in woonvisies en stedenbouwkundige plannen harde locaties aanwijzen voor geclusterde woonvormen. Wij gaan voor sociaal maatwerk, u ook?

www.knarrenhof.nl

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Gemeente Boxtel (NB)
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 10000
5280 DA BOXTEL

GEMEENTE BOXTEL	
INGE- KOMEN:	09 APR. 2026
REG. NR.	
BESTEMD VOOR:	

**DG Volkshuisvesting en
Bouwen**
directie Woningbouwbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
Nicole Fikke

T 0611388861
nicole.fikke@minbzk.nl

Onze referentie
2026-0000149517

Datum 3 april 2026
Betreft belang van de woningzoekende bij coalitieakkoord

Aan de leden van de gemeenteraad,

De gemeenteraadsverkiezingen zijn achter de rug. Dit betekent dat er komende weken in uw gemeente afspraken worden gemaakt in een coalitieakkoord. Wonen was bij deze raadsverkiezingen één van de belangrijkste thema's. Begrijpelijk, want de woningnood doet zich inmiddels voor in alle gemeenten. Het raakt jongeren die geen start kunnen maken, gezinnen die te klein wonen, ouderen die niet kunnen doorstromen, mensen met een laag inkomen en mensen met een middeninkomen. De recente situatie in het Midden-Oosten en de stijging van de gasprijs maken daarnaast de noodzaak helder om in alle gemeenten versneld onze woningen en andere gebouwen te isoleren en te verduurzamen.

De aanpak van het woningtekort is topprioriteit van het kabinet. Mijn opdracht daarin is duidelijk: meer en sneller bouwen, betaalbaar wonen en minder belemmeringen voor de woningbouw. We hebben als overheid een gezamenlijke opgave om in samenwerking met de marktpartijen en corporaties de woningzoekende een thuis te bieden. In de coalitieakkoorden maakt u keuzes die daarin bepalend kunnen zijn. Keuzes die niet altijd makkelijk zijn en kunnen leiden tot stevige discussies in uw gemeente. Deze brief is bedoeld om aandacht te vragen voor belangrijke keuzes in uw gemeente die het verschil kunnen maken voor al die woningzoekenden én hoe we daarbij samen kunnen optrekken.

Meer woningen

Om 100.000 woningen per jaar te realiseren is continuïteit, duidelijkheid en voorspelbaarheid nodig en voldoende bouwlocaties. Met het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting geven we duidelijkheid over hoeveel, waar en voor wie we bouwen, met meer tempo. Ik zet mij er voor in dat deze wet zo snel mogelijk in werking treedt. Gemeenten zijn als eerste verantwoordelijk voor het zorg dragen voor voldoende bouwlocaties zoals nieuwe wijken in de stad of dorpskern of buitenstedelijke locaties voor "een straatje of wijkje erbij".

Zoals u weet is voor sommige groepen woningzoekenden specifieke aandacht nodig zodat we ook voor hen voldoende bouwen, passend bij hun woonbehoefte. Bijvoorbeeld zorggeschikte woningen voor ouderen, of woningen voor starters. U kunt daarover afspraken maken in uw akkoord en ook hierin willen we samen met gemeenten optrekken. Opschaling van alternatieve huisvesting op tijdelijk beschikbare locaties en meer inzetten op onzelfstandige woningen voor spoedzoekers helpt om de wachtlijsten voor al die woningzoekenden te verkorten.

Datum
3 april 2026

Onze referentie
2026-0000149517

Ik wil graag nog voor de zomer met gemeenten en corporaties daarover afspraken maken in een convenant.

We kunnen het woningtekort niet alleen oplossen met nieuwbouw, maar ook door het beter benutten van de bestaande voorraad. Veel gemeenten zijn hier zelf ook al mee aan de slag. Ik werk aan een landelijk kader voor splitsen en woningdelen. Vooruitlopend hierop kunt u nu al lokale regels aanpassen om er voor te zorgen dat woningsplitsing, woningdelen, hospitaverhuur, optoppen en transformatie makkelijker en sneller kan, bijvoorbeeld door gemeentelijke vergunningplichten te schrappen. U kunt daarbij gebruik maken van kennis uit deze vele succesvolle lokale initiatieven.¹ Met het ontwerpbesluit versterking regie volkshuisvesting worden mantelzorg- en familiewoningen op het eigen achtererf vergunningvrij.² Dit biedt snelle en betaalbare extra woonruimte voor mensen die voor elkaar willen zorgen en voor jongvolwassen kinderen zonder eigen woonruimte.

Versnellen van de woningbouw

We moeten niet alleen meer, maar vooral ook sneller bouwen. Dat kan op verschillende manieren. Eén van die manieren is innovatie. Bijvoorbeeld door industrieel bouwen kunnen we sneller en schoner bouwen, met lagere kosten, én met kwaliteit³. Om industriële bouw ook lokaal mogelijk te maken is het vaak nodig het lokale ruimtelijke beleid, het welstandsbeleid en de wijze van aanbesteding daarop af te stemmen. Hierover kunt u afspraken maken in uw akkoord en het Rijk kan ondersteunen met het Innovatie en Opschalingsprogramma Woningbouw(IOP). Veel gemeenten zijn hier al op aangesloten.

Versnelling van de woningbouw vraagt ook versterking van de lokale uitvoeringskracht door kennis te delen, deze beter te benutten en goede praktijken te verankeren. Daarom ondersteun ik de oprichting van een expertisecentrum woningbouw in samenwerking met VNG, IPO en Platform31. Dit centrum zal in de zomer van dit jaar van start gaan. Provincies stellen capaciteit beschikbaar voor gemeenten en ook marktpartijen en corporaties kunnen en willen capaciteit inzetten ter voorbereiding van de vergunningverlening of planvorming. Ik nodig u uit om volop gebruik te maken van deze mogelijkheden.

Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting zorgt voor aanzienlijke versnelling wanneer beroep is ingediend tegen woningprojecten. Er geldt daarvoor één gang naar de rechter, versnelde behandeling en uitspraak binnen zes maanden. Maar voorkomen van een gang naar de rechter heeft natuurlijk de voorkeur. Op lokaal niveau kunt u woningzoekenden en inwoners een stem geven bij de totstandkoming van woningbouwprojecten en veel gemeenten werken daar ook volop aan. Deze aanpak kan draagvlak onder omwonenden vergroten en

¹ Zie daarvoor de handreiking van Platform31

<https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/2025/02/20/handreiking-platform31-woningdelen-en-woningsplitsen-mogelijk-en-gemakkelijker-maken> en <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/beter-benutten-van-bestaande-bebouwing>

² Het bouwen en gebruiken is onder voorwaarden vergunningvrij.

<https://open.overheid.nl/documenten/0c79f3c0-446e-4794-98f4-68a80a5f1e37/file>

³ [Programma Innovatie en Opschaling Woningbouw | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

daarmee versnelling opleveren.⁴ In het voorjaar kom ik met een handreiking met praktijkvoorbeelden om woningzoekenden beter te betrekken bij woningbouwprojecten.

Meer betaalbare woningen en een duurzame woonvoorraad.

Veel mensen met een laag en middeninkomen zitten in de knel bij het vinden van een betaalbare woning. Met het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting sturen we op de bouw van twee derde betaalbare woningen, waarvan 30% sociale huurwoningen in iedere regio. Dat lukt alleen als iedere gemeente daaraan volop bijdraagt. Het is belangrijk dat u met de provincie en de gemeenten waarmee u regionaal samenwerkt, vóór 1 januari 2027 afspraken maakt over het aandeel te realiseren betaalbare woningen in uw gemeente.

De ervaring leert dat woningbouw vertraging oploopt door een stapeling van lokale eisen. Daarom zijn landelijke en uniforme bouwtechnische eisen uitputtend geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Met de implementatie van de EPBD moderniseer ik het BBL en stel ik uniforme prestatie-eisen vast voor energie (Zero-Energy Buildings) en CO₂-uitstoot over de hele levenscyclus (WLC-GWP). Aanvullende lokale bouwtechnische eisen zijn op grond van de Gemeentewet en Omgevingswet niet toegestaan, ook niet via het burgerlijk recht zoals in een koopcontract of via gronduitgifte. Deze eisen belemmeren niet alleen de bouwversnelling, maar werken ook contraproductief voor onze gezamenlijke maatschappelijke opgaven, zoals verduurzaming en betaalbare woningbouw. Ook lokale doelen van meer dan twee derde betaalbare woningen of vaste percentages per project of per wijk kunnen zorgen voor stagnatie. Gemeenten hebben een belangrijke rol in het realiseren van voldoende en betaalbare woningen. Door uniformiteit te bevorderen, dragen we gezamenlijk bij aan de industriële opgave: meer woningen, sneller en duurzamer bouwen.

Het kabinet werkt aan een nationaal isolatie-offensief. Ik roep u op echt prioriteit te geven aan een lokale isolatie aanpak en de inwoners van uw gemeente maximaal te helpen. Zo hebben we minder last van geopolitieke crises, met tegelijkertijd een beter betaalbare energierekening, een fijner huis om in te wonen en een leefbaarder klimaat. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten en voor het versneld aanpakken van corporatiewoningen met de slechtste energie-labels. Het Warmtefonds biedt al veel mogelijkheden voor huiseigenaren en VVE's. En gemeenten kunnen bijvoorbeeld collectief aanvragen indienen voor de ISDE-subsidieregeling. Op middellange termijn benadruk ik de noodzaak van ambitieuze warmteprogramma's bij gemeenten. Zo wordt in elke gemeente duidelijk hoe we stap voor stap onze afhankelijkheid van aardgas afbouwen. Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie biedt u hierbij ondersteuning.

Gezamenlijk het woningtekort aanpakken

Dit jaar actualiseren we samen de bestaande afspraken in de regionale woondeals. Daarbij horen ook afspraken over de woningbouwopgave tot en met 2036 en wederkerige afspraken over wat we landelijk, regionaal en lokaal kunnen doen om

⁴ Een mooi voorbeeld daarvan is "bouwen door de buurt" in Almere, waar bewoners bouwplekken aandragen in hun eigen buurt [Bouwen door de Buurt | Almere](#)

Datum

Onze referentie
2026-0000149517

knelpunten weg te nemen. Met de Ministeriële Taskforce Versnellen Woningbouw gaat dit kabinet in gezamenlijkheid de handen ineenslaan gericht op meer bouwen, betaalbaar wonen en minder belemmeringen. Onderdeel daarvan is om gezamenlijk met voorstellen te komen om te voorkomen dat woningbouw door netcongestie tot stilstand komt. Met de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof gaan we het probleem van stikstof aanpakken. Daarnaast werkt het kabinet op basis van de uitwerking van de aanbeveling uit STOER aan vereenvoudigingswetgeving. De inwerkingtreding van de eerste tranche is voorzien op 1 januari 2027.

Onze gezamenlijke opgave vraagt ook om financiële ondersteuning door het Rijk. Bovenop de al beschikbare middelen investeert dit kabinet aanvullend 7 miljard euro voor woningbouw voor de periode tot en met 2035. De belangrijkste financiële regelingen hiervoor zijn de Woningbouwimpuls en de Realisatiestimulans. Ik borg daarnaast ook de middelen om woningbouw in de gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) te versnellen in samenhang met een verbetering van de openbare ruimte en voorzieningen en het beter benutten van de bestaande voorraad.

Tot slot

De woningbouw vraagt veel inzet van alle partijen. Samenwerken vanuit vertrouwen en nabijheid in uw regio is daarin essentieel. Veel mensen vanuit mijn ministerie sluiten al aan bij regionale en lokale overleggen om gemeenten te ondersteunen in deze opgave en zoeken gezamenlijk naar oplossingen om woningbouw te versnellen. U kunt hen altijd benaderen voor vragen of ondersteuning.

Ik wens u veel succes en wijsheid de komende periode in het maken van een coalitieakkoord en kijk uit naar voortzetting van de samenwerking met de nieuw te vormen colleges.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Elanor Boekholt-O'Sullivan

Boxtel, 4 mei 2026

Geachte heer Glas,

Graag leggen wij onderstaande aan u voor en verzoeken wij u dit mee te nemen in de gesprekken met de formerende partijen.

Al twintig jaar is het theater Podium Boxtel dé lokale culturele ontmoetingsplaats, waar bezoekers op een kwalitatief goede wijze en tegen aantrekkelijke condities van zowel professionele als (Boxtelse) amateur optredens kunnen genieten. Op Boxtelse maat, zowel waar het betreft omvang (circa 250 plaatsen) als aantal voorstellingen (35 á 40 voorstellingen gespreid in het jaar), voor met name de inwoners van de Gemeente Boxtel.

Al die jaren hebben wij te gast mogen zijn bij vakschool SintLucas aan de Burgakker. In het najaar van 2025 heeft SintLucas de huur opgezegd per september 2026. Voor het komende theaterseizoen hebben we tijdelijk onderdak kunnen vinden bij gemeenschapshuis De Walnoot, maar dit is een tijdelijke situatie, waarbij we moeten improviseren met de ruimte en de voorzieningen aldaar.

Gelukkig is er vanuit de gemeenteraad oog voor het huisvestingsprobleem van het Boxtelse theater. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 4 februari 2026 is raadsbreed – in de vorm van een unaniem aangenomen motie – aangedrongen op een gedegen onderzoek naar de locaties die momenteel in beeld zijn voor een mogelijke huisvesting van Podium Boxtel. Dit zijn onze voorkeurslocatie Burgakker 4 (Bibliotheek) en gemeenschapshuis De Rots aan de Nieuwe Nieuwstraat. Wij werken hier graag aan mee, de lijnen liggen er al, de deskundigheid en informatie is voorhanden om de stip daadwerkelijk en realistisch neer te zetten.

Wij zien het theater als een centrumfunctie, een voorziening die een toevoeging is aan een bruisend Boxtels centrum. Het pand Burgakker 4, met daarin de bibliotheek heeft mede om die reden de sterke voorkeur van het bestuur van Podium Boxtel. Dit pand ligt in het centrum, aan de cultuurhistorische as, is goed bereikbaar gezien het feit dat 95% van de bezoekers van Podium Boxtel, te voet of met de fiets naar het theater komt. Daarnaast is de bibliotheek al jaren een vaste partner voor Podium Boxtel, door het gezamenlijk vormgeven van programma's, zoals dat ook in vele gemeentes om ons heen naar tevredenheid gebeurt.

Recent zijn wij benaderd door de eigenaar van het Rabobankpand aan de Stationsstraat om naar de mogelijkheden van dit eveneens in het centrum gelegen pand te kijken. Wellicht biedt deze plek opties voor samenwerking tussen theater, bibliotheek en mogelijk ook huisvesting voor MuBo.

Om die reden vinden wij het zeer zinvol om aan het lopende onderzoek naar de Burgakker 4 en de Rots ook een korte verkenning naar de mogelijkheden van het pand van de Rabobank toe te voegen.

We hopen van harte dat de formerende partijen dit schrijven meenemen in het denken en wensen u veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groet,
Stichting Podium Boxtel

Paul van Alphen, voorzitter
Ton van Dooremalen, secretaris.

Boodschappenlijstje vanuit de Regionale Samenwerking Wonen

Voor portefeuillehouders Wonen en nieuwe colleges in Noordoost Brabant

De woningcrisis is urgenter dan ooit. In Noordoost Brabant waren het afgelopen jaar **29.500 mensen** actief op zoek naar een sociale huurwoning, terwijl we slechts **12%** van hen een nieuw thuis konden geven. Achter elke wachtende schuilen echte gezinnen, starters, senioren en mensen die acuut een betaalbare woning nodig hebben.

Om de afgesproken 8.000 nieuwe sociale huur- en middenhuurwoningen uit de Woondeal te realiseren, is krachtige samenwerking tussen gemeenten en corporaties noodzakelijk. Dit boodschappenlijstje geeft aan welke keuzes gemeenten nú kunnen maken om echt verschil te maken.

1. Combineer Wonen en Zorg in één portefeuille

De ontwikkeling van passende woonruimte voor ouderen, zorgdoelgroepen en kwetsbare inwoners wordt steeds belangrijker. Een integrale portefeuille Wonen en Zorg voorkomt versnippering en maakt één gezamenlijke opdracht mogelijk voor het lokale volkshuisvestingsprogramma. Het is daarbij belangrijk dat corporaties vanaf het begin worden betrokken bij de totstandkoming van dit programma. Alleen dan sluiten de ambities, doelgroepen en aantallen realistisch aan op wat corporaties gezamenlijk kunnen waarmaken.

2. Stel een aparte kavelprijs vast voor middenhuur door corporaties

Voor lage middenhuur gelden andere exploitatievoorwaarden dan voor sociale huur. Gemeenten die nog geen specifieke kavelprijs hanteren, kunnen het verschil maken door een passende en haalbare prijs vast te stellen. Hiermee krijgen corporaties de ruimte om middenhuur structureel onderdeel te maken van de betaalbare woningvoorraad, en daarmee te werken aan een veerkrachtige buurt voor verschillende doelgroepen.

3. Richt een slagvaardige lokale versnellingstafel Wonen in

Een ambtelijke én bestuurlijke versnellingstafel helpt om projecten sneller door knelpunten heen te loodsen. Dat werkt alleen als er wederzijds vertrouwen is en als gemeenten en corporaties inzicht hebben in elkaars wereld: de processen, termijnen, risico's en bestuurlijke en ambtelijke afwegingen. Laat lokale eisen achterwege om onnodige vertraging te voorkomen. Een versnellingstafel krijgt extra effect wanneer er gezamenlijke prioritering plaatsvindt, zodat helder is welke projecten als eerste tempo moeten maken en welke bestuurlijke besluiten daarvoor nodig zijn.

4. Gebruik de Slaagkansenmonitor van Thuispoort

Met de Slaagkansenmonitor kunnen gemeenten en corporaties woningen eerlijk en transparant verdelen, waarbij specifieke lokale wensen — zoals lokale binding — flexibel en proportioneel kunnen worden ingevuld met bijvoorbeeld een doorstroomregeling of een label voor jongeren en seniorenwoningen.

5. Maak woningdelen eenvoudig en organiseer snelheid

Woningdelen biedt voor jongeren, starters en werkenden de snelste route naar een nieuwe voordeur. Gemeenten kunnen dit direct mogelijk maken door te kiezen voor hooguit een meldingsplicht. Het is daarbij essentieel dat de ambtelijke organisatie zo is ingericht dat snelheid vanzelfsprekend wordt: korte lijnen, duidelijke mandaten en snelle afhandeling wanneer woningdeel-kansen zich voordoen.

Formatiemanifest

Van woord naar daad – voor senioren

De Seniorenvereniging kring Boxtel heeft vóór de gemeenteraadsverkiezingen een verkiezingsinbreng gestuurd en besproken met partijen. Wensen zijn ook besproken tijdens het lijsttrekkersdebat voor senioren. Nu de verkiezingsuitslag is vastgesteld en standpunten van partijen duidelijker zijn geworden, willen wij opnieuw aandacht vragen voor onze belangrijkste punten. Wij denken dat veel inwoners van Boxtel deze punten ook steunen.

We vragen u vriendelijk om de volgende elementen op te nemen in het coalitieakkoord.

Infrastructuur

Een veilige en toegankelijke openbare ruimte is belangrijk voor iedereen. Voor jong en oud. De wegen, fietspaden en stoepen in Boxtel kunnen op veel plekken beter en veiliger.

- We zorgen dat functionele eisen aan het wegdek en weginrichting voorgaan op esthetische wensen. Onveilige straten/stoepen worden bij onderhoud of herinrichting aangepakt. Dit gaat in overleg met kwetsbare weggebruikers. Dit zal leiden tot minder richels of hobbels voor rolstoelers, rollators, kinderwagens en fietsers.
- In de bebouwde kom wordt 30 km per uur de standaard. Op hoofdwegen en ontsluitingswegen van wijken is dit mogelijk niet realistisch. Die worden dan uitgevoerd met een vrijliggend fietspad. Dit maakt fietsen veiliger voor scholieren en senioren.

Welzijn in de buurt

Veel senioren willen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Dat lukt alleen als er goede ondersteuning is in de buurt. Een sterk sociaal netwerk en een fijne leefomgeving zijn daarbij belangrijk. Dit helpt niet alleen senioren, maar alle inwoners.

- We gaan de Visie Sociaal Domein “Boxtel Samen Sterk 2040” samen met belanghebbenden snel oppakken: “Leren door te doen”. Het uitvoeringsprogramma “integraal Sociaal Domein” heeft meetbare doelen die jaarlijks worden beoordeeld en worden zo nodig in overleg met belanghebbenden aangepast.
- Iedere buurt krijgt een buurtondersteuner. Deze persoon helpt mensen met elkaar in contact te komen en ondersteunt initiatieven zoals “Buren voor elkaar”, ook bij beweegactiviteiten en bij groene ontmoetingsplekken met bankjes.

- Elke wijk en kern krijgen laagdrempelige ontmoetingsplekken. Bij voorkeur in gemeenschapshuizen die financieel en bestuurlijk meer levensvatbaar worden gemaakt. Ruimten in scholen, gebouwen van woningcorporaties of zorginstellingen kunnen toegankelijk worden gemaakt. Zo is er meer gelegenheid voor interessante activiteiten, plekken waar buurtbewoners terecht kunnen met vragen en vrijwilligers hen kunnen ondersteunen.

Wonen

De woningmarkt zit op slot, ook in Boxtel. Jongeren vinden moeilijk een betaalbare woning. Gezinnen hebben te weinig ruimte en senioren juist te veel of niet voldoende leefbaar. Veel senioren in Boxtel zouden wel willen wel verhuizen, maar kunnen niets geschiks vinden.

- We stellen een concreet maatregelenpakket vast om het Programma volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027 daadwerkelijk uit te gaan voeren. Dit gaat in overleg met belanghebbenden in de private en publieke sector. Prestatieafspraken worden met hen gemaakt om passende woningen te realiseren voor starters tot senioren.
- We maken actief beleid om de woningdoorstroming te bevorderen. We houden een doorstromingspilot met woningcorporaties, marktpartijen en belanghebbenden, niet alleen om belemmeringen te identificeren maar die ook daadwerkelijk op te lossen en zo concrete doorstroomketens te realiseren.

Bestuurskracht

Het is belangrijk dat er duidelijk bestuur is. Nu zijn verantwoordelijkheden verdeeld over meerdere wethouders. Dit maakt het lastig om daadkrachtig te besturen.

- 1 wethouder is integraal verantwoordelijk voor het domein Wonen-Welzijn-Zorg en heeft ook vaste ambtelijke ondersteuning.

Tot slot

We zijn blij met de verbeterde samenwerking met het aftredende college. We hopen deze goede samenwerking voort te zetten met het nieuwe college.

De Seniorenvereniging blijft graag betrokken bij bestaande en nieuwe overleggen. Zoals altijd zullen we ons constructief opstellen en dragen we ons steentje bij om tot daadwerkelijke uitvoering te komen.

THE LAB OF THOUGHT

Het recept voor positieve verandering in de buitenruimte

Geachte raadsleden, onderhandelaars,

Wat u de komende weken opschrijft, bepaalt wat er de komende vier jaar gebeurt en wat niet. U staat op het punt afspraken te maken over mobiliteit en de verdeling van de openbare ruimte. De ambitie die u aan deze tafel brengt, verdient het om zichtbaar te worden in de buitenruimte. Niet om te stranden in voorspelbare weerstand tegen verandering.

Wij zijn Lab of Thought: een in Nederland gevestigde stichting die blootlegt waarom gemeenten vastlopen en ze helpt weer in beweging te komen. We combineren de nieuwste academische inzichten met hands-on projecten in binnen- en buitenland.

Daarom adviseren wij u dringend om één specifieke zin op te nemen in uw coalitieakkoord:

"We maken structureel ruimte voor bredere verhalen uit onze gemeenschap over mobiliteit en de straat. Voor experimenten. En voor een beter begrip van wat onze inwoners waardevol vinden. Alleen zo kunnen onze doelen voor mobiliteit en openbare ruimte slagen."

Deze zin is geen poëzie. Het is infrastructuur.

Het maakt uw ambtenaren duidelijk dat het oude draaiboek niet meer volstaat. Het laat uw inwoners zien dat zij onderdeel zijn van de oplossing, in plaats van een obstakel. En het herinnert u eraan dat het waarmaken van een mobiliteitstransitie een ander soort leiderschap vereist. Een leiderschap dat de voorwaarden voor verandering creëert, in plaats van het van bovenaf op te leggen – om die vervolgens te zien stranden.

Uit onze onderzoeken komt een glashelder patroon: steden en dorpen lopen niet vast door een gebrek aan beleid. Ze stranden op een gebrek aan vertrouwen, het ontbreken van een gedeelde taal en te weinig speelruimte om dingen uit te proberen die de eerste keer misschien niet direct lukken.

Dit is uw kans om het anders te doen. Wat u in de komende weken opschrijft, bepaalt wat u daadwerkelijk realiseert. Creëer dus niet onbedoeld een recept voor stilstand: verstrikt in wijving, onbegrip en een uitvoering die nooit echt van de grond komt.

Neem de zin op in uw akkoord. En zie Boxtel weer in beweging komen.

Dank u voor uw aandacht,

THE LAB OF THOUGHT / Frank Kwanten / frank@thelabofthought.co / <https://thelabofthought.co/>

THE LAB OF THOUGHT

3 keuzes voor veiliger verkeer in uw gemeente

Gemeenten kunnen vandaag al concrete stappen zetten om verkeersslachtoffers te voorkomen. Met gerichte keuzes op snelheid, afleiding en rijden onder invloed wordt het verkeer veiliger voor iedereen.

**Snelheid
aanpassen**

**Minder
afleiding**

**Verantwoord
rijden**

Snelheid

Verlaag snelheid waar fietsers en auto's elkaar ontmoeten. Maak 30 km/u waar mogelijk, richt wegen hierop in en handhaaf zichtbaar. Op gemeentelijke wegen vallen veel slachtoffers en juist hier leren kinderen deelnemen aan het verkeer.

Afleiding

Voorkom afleiding in het verkeer met zichtbare campagnes, verkeerseducatie en samenwerking met politie, scholen en lokale partners. Zo groeit het bewustzijn over de risico's van telefoongebruik en onoplettendheid.

Rijden onder invloed

Maak rijden zonder invloed vanzelfsprekend met lokale campagnes, samenwerking met horeca en politie en zichtbare controles in de gemeente. Zo wordt de subjectieve pakkans groter: het gevoel dat je gecontroleerd kunt worden.

BoB

Concrete oplossingen voor kwetsbare verkeersdeelnemers

Geef lopen en fietsen prioriteit (STOMP). Investeer in veilige fietsroutes en school-omgevingen. Bescherm kinderen, ouderen en scootmobielgebruikers. Fietsende senioren vormen een grote risicogroep, vaak door eenzijdige ongevallen.

Lokale thema's en uitdagingen

Juist lokale thema's vragen om aandacht. Denk aan fatbikes, waarbij gemeenten bij scholen controles kunnen organiseren die ook ruimte bieden voor gesprek over veilig gedrag. En denk aan fietsarmoede: steeds meer kinderen hebben geen fiets of missen fietsvaardigheid.

Kwetsbare verkeersdeelnemers

Actuele verkeersthema's

Veilig Verkeer Nederland helpt gemeenten

We gaan graag met u in gesprek om onze kennis te delen en samen te bekijken hoe we de verkeersveiligheidsuitdagingen het beste kunnen aanpakken. Neem contact op met de lokale afdeling, scan de QR-code of ga naar vvn.nl/relatiebeheerders en kom direct in contact met een VVN-expert in uw regio.

VEILIGVERKEER

Samen werken aan veiliger verkeer in uw gemeente

Verkeersveiligheid raakt iedere inwoner van uw gemeente. Toch blijft het aantal verkeersslachtoffers hoog. Elke gemeente heeft daarbij zijn eigen uitdagingen, thema's en aandachtspunten. Op gemeentelijke wegen vallen veel slachtoffers. Daarmee ligt er een duidelijke verantwoordelijkheid én opgave voor gemeenten om te zorgen voor een verkeersveilige omgeving.

1. Snelheid

Snelheid is van doorslaggevende invloed op zowel het ontstaan als de ernst van verkeersongevallen. Juist op gemeentelijke wegen is dit extra relevant omdat hier veel slachtoffers vallen. Tegelijk zijn dit de plekken waar kinderen leren deelnemen aan het verkeer, als voetganger en als fietser, en waar ook kwetsbare verkeersdeelnemers zoals ouderen en scootmobielgebruikers zich verplaatsen. Dit onderstreept de noodzaak om snelheid op deze wegen structureel te verlagen. Gemeenten kunnen hierin het verschil maken door 50 km/u-wegen waar mogelijk terug te brengen naar 30 km/u, de inrichting van wegen aan te passen zodat lagere snelheden vanzelfsprekend worden en te zorgen voor zichtbare en consistente handhaving.

2. Afleiding in het verkeer

Afleiding, met name door smartphonegebruik, is een groeiend probleem en speelt een rol bij veel ongevallen. Gemeenten kunnen bijdragen aan veiliger gedrag door in te zetten op bewustwordingscampagnes, verkeerseducatie en samenwerking met scholen, werkgevers, politie en lokale partners. Door structureel aandacht te besteden aan dit thema wordt veilig gedrag de norm.

3. Rijden onder invloed

Rijden onder invloed van alcohol of drugs blijft een belangrijke oorzaak van ernstige ongevallen. Ook hier kunnen gemeenten een actieve rol spelen. Door lokale campagnes te ondersteunen, samen te werken met horeca en politie en in te zetten op zichtbare controles, kan de zogenoemde subjectieve pakkans worden vergroot. Het gevoel dat je gecontroleerd kunt worden, heeft aantoonbaar effect op gedrag.

Bescherming van kwetsbare verkeersdeelnemers

Naast deze drie risico's is het essentieel om de positie van kwetsbare verkeersdeelnemers structureel te versterken. Kinderen, ouderen en fietsers lopen het grootste risico in het verkeer. In het bijzonder verdienen fietsende senioren aandacht: zij vormen een grote groep verkeersslachtoffers, vaak als gevolg van eenzijdige ongevallen. Door in het mobiliteitsbeleid vaker uit te gaan van het STOMP-principe – waarbij lopen en fietsen prioriteit krijgen – kunnen gemeenten de openbare ruimte veiliger en overzichtelijker inrichten. Denk aan veilige fietsinfrastructuur, duidelijke oversteekplaatsen, opfriscursussen voor senioren en verkeersluwe schoolomgevingen.

Lokale uitdagingen vragen om lokale oplossingen

Elke gemeente kent zijn eigen uitdagingen, zoals het toenemende gebruik van fatbikes en de groeiende fietsarmoede onder kinderen. Deze ontwikkelingen vragen om een gerichte lokale aanpak, waarin handhaving, educatie en interventies samenkomen. Denk aan het organiseren van laagdrempelige controle- en herstelmomenten voor fatbikes, waar jongeren hun voertuig gratis kunnen laten checken of repareren en waar tegelijkertijd het gesprek kan worden gevoerd over veilig gedrag in het verkeer, of aan het aansluiten bij initiatieven zoals *Fietsen voor Iedereen*.

Hoe kunnen wij u helpen

Veilig Verkeer Nederland werkt sinds 1932 elke dag aan een verkeersveiliger Nederland. Met duizenden vrijwilligers en professionals zijn we actief in de wijken en straten van uw gemeente met campagnes, projecten en interventies. We helpen inwoners om zelf bij te dragen aan een veilige verkeersomgeving.

We gaan graag met u in gesprek om onze kennis te delen en samen te bekijken hoe we de verkeersveiligheidsuitdagingen in uw gemeente het beste kunnen aanpakken, samen met onze afdelingen en werkgroepen. Neem contact op met de lokale afdeling, scan de QR-code op de andere zijde of ga naar vvn.nl/relatiebeheerders. Zo zorgen we ervoor dat iedereen veilig over straat kan.

Evert-Jan Hulshof
Directeur

Hans Gilissen
Voorzitter